

Delårsrapport augusti 2023

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Prioriterade mål från regionfullmäktige.....	6
Regional utveckling.....	8
Kollektivtrafik.....	12
Kultur	14
Hälso- och sjukvård	16
Medarbetare	27
Ekonomi	35
Finansiell rapportering.....	51

Omslagsbild

Röntgensjuksköterskor hjälper en patient på Sahlgrenska universitetssjukhuset.

Innehållsansvar: Koncernkontoret

Foto: Maria Arup, Valentin, Stina Gränfors, Frank and Helena, Camilla Lundén, Martina Koch, Ellinor Smederöd, Rebecca Landmér, Kevin Nirs, Marie Ullnert, Anders Engström, Bert Leandersson.

Sammanfattning

Det turbulenta omvärldsläget har fortsatt negativ påverkan på Västra Götalandsregionens ekonomi. Även om inflationstakten per augusti ligger på en lägre nivå har den fortfarande en stor påverkan, inte minst på pensionskostnaderna som 2023 bedöms överstiga föregående års utfall med 4,5 miljarder kronor (mdkr). Detta samtidigt som intäkterna ökar svagare än de har gjort under senaste åren. Koncernens ekonomiska helårsprognos bedöms till -1,8 mdkr, vilket är bättre än budget. Balanskravsresultatet prognostiseras emellertid till drygt -3 mdkr.

Västra Götalandsregionen har fortsatt stora ekonomiska utmaningar med höga kostnadsnivåer. Dock har koncernens delårsresultat stärkts per augusti och uppgår till 0,07 mdkr vilket avviker positivt mot budget med 0,55 mdkr. Förstärkningen beror på ökade skatteintäkter och riktade statsbidrag samt värdeökning inom de finansiella placeringarna. Regionen brottas med höga kostnadsnivåer avseende personalkostnader, pensioner, material och läkemedel. Resultatet exklusive värdet förändringen av de finansiella placeringarna uppgår till drygt -1 mdkr, vilket motsvarar en negativ budgetavvikelse på -0,56 mdkr.

Sjukhusen har stora ekonomiska utmaningar. Det beror bland annat på ett ökat antal anställda och stigande personalomkostnadspålägg. Åtgärderna för en ekonomi i balans har än så länge inte haft tillräcklig effekt och sjukhusen prognostiserar ett resultat uppgående till -2,4 mdkr (budgeten ligger på ett nollresultat och prognosen från april visade på -1,9 mdkr). Arbetet inom den regionala särskilda ledningen för ekonomi i balans fortsätter med målsättningen att förbättra hälso- och sjukvårdens ekonomiska situation. Detta kommer att kräva beslut på flera politiska nivåer.

Tillgängligheten har inte förbättrats under året. I augusti var andelen patienter som väntat mindre än 90 dagar på första besök 57 procent, vilket är på samma nivå som motsvarande period föregående år. Andelen som väntat mindre än 90 dagar på operation och behandling har dock försämrats från 53 till 49 procent. För att möta behovet och omhänderta patienter på rätt vårdnivå är det nödvändigt att fokusera på samverkan om tillgänglig kapacitet, förändra arbetssätt för att uppnå ökad produktivitet och använda externa leverantörer enligt plan. Det är också viktigt att vårdcentralerna riktar sina remisser dit tillgängligheten är bäst. Det är en stor utmaning att förbättra tillgänglighet och samtidigt hantera den ekonomiska obalansen.

I augusti var arbetslösheten i Västra Götaland 5,6 procent. Det är en ökning jämfört med de senaste månaderna, men något lägre än i början av året. Kommuner, näringsliv, lärosäten, det civila samhället och inte minst VGR:s egna förvaltningar och bolag arbetar engagerat med att genomföra den regionala utvecklingsstrategin. Detta bidrar till länets ekonomiska stabilitet. Resandet i kollektivtrafiken ökar och följer planen enligt Trafikförsörjningsprogrammets målsättning att återta den resandenivå som var innan pandemin. Under de senaste 12 månaderna har det gjorts 321 miljoner delresor, vilket motsvarar 90 procent av resandet innan pandemin. Jämfört med samma period föregående år har resandet ökat med 13 procent.

Viktigaste händelser under perioden

Januari

- Europas största projektorbaserade Virtual Production-vägg invigs i Studio Fares i Trollhättan.
- Mini-Maria Online öppnar.

Februari

- Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden beslutar att påbörja revidering av trafikförsörjningsprogrammet. Ett nytt program är tänkt att beslutas till sommaren 2025.
- De generella besöksrestriktionerna vid Sahlgrenska universitetssjukhuset upphör tack vare den minskade smittspridningen av luftvägsvirus.
- Axevalla hästcentrum blir certifierat som kvalitetsmärkt hästgymnasium.

Mars

- Tre tunga el-lastbilar beställs som ett steg i att nå VGR:s miljömål 2030 och 100 procent fossilfria transporter.

April

- Tolv nya Mini-Maria-mottagningar öppnar i de norra delarna av regionen. Två nya mottagningar för unga män har öppnat i Kungälv och i Alingsås.
- Arbetet med den nya bussdepån vid Järnbrott påbörjas. Bussdepån kommer möjliggöra en mer effektiv kollektivtrafik i Göteborg.

Maj

- VGR tilldelas sex nya tillstånd för nationell högspecialiserad vård.
- Strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar om genomförandeplan för omställningen av hälso- och sjukvården i Västra Götaland 2023–2027.
- Sahlgrenska universitetssjukhuset har fått den första fotonräknande datortomografin i sin verksamhet, denna röntgenmaskin kan skanna mindre organ.
- Första spadtaget för nya Förlossnings- och Neonatalhuset på Östra sjukhuset. Neonatalvården vid Östra sjukhuset har ett regionuppdrag att vårda de allra sjukaste och mest prematura barnen i hela regionen.

Juni

- Alla kvinnor födda 1994–1999 erbjuds gratis vaccin mot livmoderhalscancer året ut.
- Emax Sverige genomförs i Göteborg med stöd av Miljö- och regionutvecklingsnämnden. Emax är en entreprenörskapsvecka där cirka 100 ungdomar mellan 18 och 20 år samlas för att öva sig på bland annat idéutveckling, samarbete i team och presentationsteknik.
- Skaraborgs Sjukhus psykiatriblock fick hedersnämning i priset Mental Health Design.
- Hedersutmärkelsen Prix d'ASSITEJ 2023 tilldelas skådespelarutbildningen c/o Ung Teater vid Högskolan för scen och

musik i Göteborg, som Regionteater Väst varit med och startat.

Juli

- Undersköterska blir skyddad arbetstitel.
- Göteborgs Botaniska trädgård och Naturhistoriska museet firar 100-årsjubileum.
- Göteborgs Symfoniker firar 10 år med Side by Side, ett musikläger som blev en viktig del i Göteborgs 400-årsjubileum.

Augusti

- Östra Sjukhuset inviger ny kulvertramp och den nya sjukhusparken.

Prioriterade mål från regionfullmäktige

Prognosen för regionfullmäktige prioriterade mål visar på övervägande delvis måluppfyllnad.

Prioriterade mål	Uppnås	Uppnås delvis	Uppnås inte
Bygga kompetens – för kompetensförsörjning och livslångt lärande		●	
Stärka innovationskraften – för ett hållbart och konkurrenskraftigt näringsliv i framkant	●		
Vara föregångare – VGR:s eget arbete ska ligga i framkant		●	
Kultur för ökad inkludering, bildning och tillit		●	
Knyta samman Västra Götaland – med hållbara resor och förbättrad tillgänglighet	●		
Den medicinska kvaliteten ska öka och den organisatoriska effektiviteten förbättras		●	
Invånarnas tillgång till den vård de behöver ska öka			●
Primärvården ska bli den naturliga ingången för personer i behov av vård	●		
Skapa attraktiva arbetsplatser och förbättra möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling		●	
Säkra behovet av återhämtning och avlastning samtidigt som köer betas av		●	

S

Verksamhet

Västra Götalandsregionens verksamhet bedrivs inom de huvudsakliga områdena regional utveckling, kultur, kollektivtrafik samt hälso- och sjukvård. För att dessa verksamheter ska fungera så bra och effektivt som möjligt bidrar flera gemensamma stödfunktioner. Arbetet inom dessa områden beskrivs nedan.

Regional utveckling

Den västsvenska ekonomin återhämtade sig relativt snabbt efter nedgången under pandemin, men påverkades återigen negativt på grund av kriget i Ukraina och osäkerheter i omvärlden. Arbetslösheten i Västra Götaland var i augusti 5,6 procent, vilket är en liten ökning från 5,4 procent i maj och juni, men lägre än i början av året då arbetslösheten var 5,8 procent. Ekonomin påverkas fortsatt av bland annat höga energi- och bränslepriser och räntehöjningar. En inflationstopp nåddes vid årsskiftet för att under våren och sommaren långsamt minska. Att arbetslösheten, trots lågkonjunkturen, inte tydligt ökat under perioden gör att skatteunderlaget i nominella termer utvecklas relativt väl.

Genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin (RUS) 2021–2030 pågår med stort engagemang från kommuner, näringsliv, lärosäten, civila samhället och inte minst VGR:s egna förvaltningar och bolag. Insatser inom de fyra kraftsamlingarna för elektrifiering, digitalisering, cirkulära affärsmodeller och fullföljda studier är särskilt prioriterade.

Prioriterat mål:

Stärka innovationskraften – för ett hållbart och konkurrenskraftigt näringsliv i framkant

 Det prioriterade målet kommer att uppnås/är uppnått

Att stärka innovationskraften handlar om att nyttiggöra kunskap och utveckla idéer med potential, att skynda på den gröna omställningen och skapa värde i privat och offentlig sektor. Det ska bidra till fler innovativa entreprenörer, växande företag, världsledande samverkansmiljöer samt att hållbara produkter och tjänster sprids och används.

Målet stärka innovationskraften är ett långsiktigt mål som tagits fram inom ramen för den regionala utvecklingsstrategin. Under 2023 har flera insatser startats eller fortlöpt som leder i riktning mot att främja entreprenörskap, stärka innovation, forskning, test och demo samt utveckla marknader. Basen i arbetet utgörs av en stabil och långsiktig finansiering från miljö- och regionutvecklingsnämnden av innovationsinfrastruktur såsom inkubatorer, science parks och industriella utvecklingscentra, samt av entreprenörsfrämjande organisationer och verksamheter kopplade till utpekade styrkeområden. Genomgående har satsningarna inom målet stärka innovationskraften haft ett starkt fokus på klimatomställning och minskat klimatavtryck från industrin.

Exempel på satsningar under perioden:

- Projektet *Industry in West*, där satsningen är på totalt 93 mnkr från EU:s regionalfond, VGR, Region Halland, Skaraborgs kommunalförbund och Fyrbodals kommunalförbund. Projektet är ett samarbete mellan bolag i Västsverige och ska arbeta för att stödja företag i deras omställning till en mer hållbar industri
- Projektet *Textile Movement Lifelong learning*, som syftar till att på ett effektivt sätt utveckla och sprida kunskap från universitet, högskolor och

forskningsinstitut till näringslivet i linje med EU:s kommande krav för cirkulär omställning

- I juni genomfördes Emax Sverige i Göteborg med stöd av miljö- och regionutvecklingsnämnden. Emax är en entreprenörskapsvecka där cirka 100 ungdomar mellan 18 och 20 år samlas för att öva sig på bland annat idéutveckling, samarbete i team och presentationsteknik

I linje med den nationella life science-strategin, samt den regionala implementeringen av densamma, har VGR under en längre tid stöttat satsningar på utveckling av avancerade terapier (ATMP). ATMP är ett samlingsbegrepp för läkemedel baserade på celler, genetiskt material eller vävnadstekniska produkter. De används främst mot tumörsjukdomar men även för patienter med ärftliga genetiska och andra sjukdomar kommer kunna behandlas. Utifrån en förstudie finansierad av regionutvecklingsnämnden (december 2022) och Swelife, startade Center for Commercialization of Regenerative Medicine Nordic AB (CCRM Nordic). Som ett resultat av detta arbete beslutade regeringen att ge Vinnova ett uppdrag att finansiera ett nationellt innovationskluster för avancerade terapier med placering på forsknings- och utvecklingsmiljön GoCo Health Innovation City i Mölndal. Satsningen omfattar 160 mnkr under 2023 och 2024, där staten och näringslivet genom ett icke-vinstdrivande industrikonsortium bidrar med hälften vardera.

Prioriterat mål:

Bygga kompetens - för kompetensförsörjning och livslångt lärande

Det prioriterade målet kommer delvis att uppnås/är delvis uppnått

Att bygga kompetens handlar om att tillgången till kunskap och kompetens är avgörande för att ställa om till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle. En fungerande kompetensförsörjning innefattar både arbetsgivares efterfrågan på kompetens och att utbudet av kompetens ska vara relevant, rätt dimensionerat och tillgängligt.

VGR har utöver arbetsgivaransvaret att arbeta med organisationens egen kompetensförsörjning även ett lagstadgat ansvar att arbeta med länets kompetensförsörjning.

Tillgång till kunskap och kompetens är avgörande för utvecklingen i Västra Götaland och målet att bygga kompetens kräver ett långsiktigt arbete. Arbetet för att bygga kompetens bedrivs i nära samverkan med näringslivet, kommunerna och kommunalförbunden samt utbildningssektorn. Uppbyggnaden och driften av etablerade delregionala kompetensråd utgör grunden och infrastrukturen för kompetenssamverkan i Västra Götaland. Under våren har VGR tillsammans med kompetensråden bland annat genomfört en inhämtning av branschernas kompetensbehov kopplat till gymnasial utbildning, Komvux och yrkeshögskoleutbildning. Arbetet är en del av ett uppdrag att bistå Skolverket och Myndigheten för yrkeshögskolan i deras arbete med att planera och dimensionera utbildningar.

Validering Väst, folkhögskolorna och naturbruksgymnasierna i Västra Götaland arbetar långsiktigt med att tillvarata kompetens och sänka trösklarna på arbetsmarknaden. Från och med 2023 är Validering Väst införlivat i VGR:s organisation och arbete pågår för att koppla valideringsfrågor närmare koncernens egna verksamheter. Arbete pågår också med att inkludera Validering Väst mer i det strategiska regionala kompetensförsörjningsarbetet.

Vad gäller VGR:s egna kompetensförsörjning fastställde strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden genomförandeplan för omställningen av hälso- och sjukvården i maj. Bedömning av framtida kompetensförsörjning utifrån demografiska utmaningar och förändrade arbetssätt utgör en del i genomförandeplanen.

Prioriterat mål:

Vara föregångare – VGR:s eget arbete ska ligga i framkant

Det prioriterade målet kommer delvis att uppnås/är delvis uppnått

Målet anknyter till VGR:s hållbarhetsmål som omfattar *Mål för social hållbarhet 2030* och *Miljömål 2030*. Genomförandet av hållbarhetsmålen pågår i förvaltningar och bolag samt i regionövergripande uppdrag:

- Inom hälso- och sjukvården pågår arbete för nya digitala arbetssätt för att spara tid och resor samt öka tillgängligheten till vård. Fler ambulanser kör på biodiesel (HVO) i stället för fossil diesel, vilket minskar växthusgasutsläppen från våra ambulanstransporter. Den extra kostnaden för HVO jämfört med diesel är under 2023 finansierad av hållbarhetsutskottet. Samtliga sjukhus arbetar för en miljöcertifiering.
- Miljö- och regionutvecklingsnämnden arbetar för hållbarhet i samarbete med externa aktörer inom den regionala utvecklingsstrategins kraftsamlingar. Den gröna omställningen inom cirkulära affärsmodeller och elektrifiering är viktiga för genomförandet av VGR:s hållbarhetsmål.
- Västtrafik arbetar med elektrifiering i bred samverkan mellan industri, forskning och samhälle genom att tillsammans utveckla, testa och demonstrera nya lösningar.
- Förvaltningen Fastighet, stöd och service har påbörjat arbetet med att implementera ett certifierat miljöledningssystem för hela förvaltningen. Energianvändningen i egna lokaler fortsätter att minska genom investeringar i energitåtgärder samt ett kontinuerligt optimeringsarbete i fastighetsdriften. Satsningen på hållbart resande i tjänst fortsätter men ökade kostnader för investeringar i elektrifiering av infrastruktur och fordonspark innebär utmaningar för arbetet.
- Inom VGR:s klimatväxlingsprogram har hållbarhetsutskottet beslutat om fördelning av drygt 1 mnkr till tio olika klimatprojekt på sjukhusen samt inom naturbruksförvaltningen och Förvaltningen för kulturutveckling. Projekten syftar bland annat till att minska användning av engångsmaterial, ökad källsortering och minskad energiförbrukning. Totalt beräknas klimatväxlingsprogrammet, som ger ekonomiska incitament för omställning till fossiloberoende och hållbart resande i tjänsten, omfatta cirka 5 mnkr under 2023.

Genom att integrera hållbarhetsmålen i styrande dokument och rutiner för planering och uppföljning skapas förutsättningar för genomslag i verksamheten.

Kollektivtrafik

Återhämtningen i kollektivtrafiken fortsätter att utvecklas positivt. Till och med augusti 2023 har det gjorts 208 miljoner resor med Västtrafik (exkl. sjuk- och färdtjänstresor, vilket är en ökning med 10 procent jämfört med samma period 2022. I början av året låg resandet på ungefär 85 procent av 2019 års resor och i slutet av augusti nådde det upp till 87 procent. Ackumulerat ligger resandet på drygt 90 procent av 2019 års nivå. Den positiva utvecklingen gäller för alla trafikslag, men tåg är det trafikslag där resandet ligger strax över 2019 års nivåer. Den samlade andelen gång, cykel och kollektivtrafikresor uppgår nu till 40 procent vilket är i nivå med trafikförsörjningsprogrammets mål.

Prioriterat mål:

Knyta samman Västra Götaland – med hållbara resor och förbättrad tillgänglighet

Det prioriterade målet kommer att uppnås/är uppnått

Återhämtningen i kollektivtrafiken fortsätter att utvecklas positivt. Helårsvärdet, rullande 12-månader, uppgick i augusti till 321 miljoner resor. Kollektivtrafikens marknadsandel ökar också och är nu 32 procent som rullande 12-månadersvärde. I jämförelse med föregående år innebär både nivåer och andelar en ökning, men är samtidigt lägre än de var jämfört med 2019. Den samlade andelen gång, cykel och kollektivtrafikresor uppgår nu till 40 procent vilket är i nivå med trafikförsörjningsprogrammets mål.

Det finns potential att öka det hållbara resandet ytterligare genom att utveckla ett transporteffektivt samhälle. En fortsatt utveckling och främjande av hållbara resmöjligheter, i samverkan med kommuner och övriga aktörer, är grundläggande för att nå den långsiktiga målsättningen. Ett exempel på samverkan är projektet *Samhällsplanering och stationsutveckling* som syftar till att i ett tidigt skede förbereda och underlätta för planering av och utveckling kring nya stationer föreslagna i Västtågsutredningen.

Aktualisering av VGR:s cykelstrategi pågår. Strategin, som ska vara klar i december, syftar till att tydliggöra cykelns roll i det regionala transportsystemet och öka andelen hållbara resor.

Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden beslutade i februari att påbörja revidering av trafikförsörjningsprogrammet. Ett nytt program är planerat att beslutas till sommaren 2025. Parallellt pågår också revidering av strategin kollektivtrafik på jämlika villkor.

En utbyggnad av tågtrafiken är avgörande för att både knyta samman länet och möjliggöra hållbara person- och godsresor. Det är angeläget att fortsätta påverkansarbete för att öka investeringarna i Västra Götaland. Under våren har ett gemensamt västsvenskt ställningstagande om järnvägsutbyggnaden Göteborg-Borås tagits fram, vilket skickades till regeringen i slutet av juni. Försening av Västlänken medför reviderade planer för tågtrafikens utveckling på delar av

sträckan. Aktualisering av godstransportstrategi pågår och beräknas slutföras innan årets slut.

Kultur

VGR:s verksamheter har haft en bra start där publiken i stort har återvänt efter pandemin. VGR:s muséer har också haft ett bra år och bland annat ökade antalet besökare med 30 procent under sommaren jämfört med förra året, vilket är högst i Sverige.

Kulturområdet påverkas nu av vissa ekonomiska nedskärningar på både statlig och kommunal nivå, en intensifierad diskussion om konstnärlig frihet och yttrandefrihet samt den statliga utredningen om kultursamverkansmodellen som berör regionernas roll.

Behovet av insatser för återstart av kulturen efter pandemin är fortsatt stort, exempelvis finns stort behov av kompetensförsörjning- och utveckling. Det gäller bland annat arrangörer och arrangörsutveckling samt förutsättningar för det fria kulturlivet. Båda dessa områden är också starkt kopplade till frågor om civilsamhället och dess betydelse för ett lokalt kulturliv och utbud.

Den pågående statliga utredningen *Översyn av kultursamverkansmodellen för kultur i hela landet* präglar fortsatt kulturliv och verksamhet. Främst diskuteras utredningens lagförslag om att rikta om statliga medel från regionerna direkt till vissa kommuner. VGR följer frågan och dialog förs med utredaren, SKR, kulturinstitutioner och övriga regioner. Utredningen presenterades för kulturministern den 27 september.

Prioriterat mål:

Kultur för ökad inkludering, bildning och tillit

 Det prioriterade målet kommer delvis att uppnås/är delvis uppnått

Kulturens infrastruktur handlar om att hela regionen ska leva, att kultur ska finnas och skapas på flera platser och att utbud och verksamheter är varierade i så stor utsträckning som möjligt. Kulturnämnden ger långsiktigt stöd till 33 organisationer, inklusive de egna kulturbolagen GöteborgsOperan, Film i Väst, Göteborgs Symfoniker, Regionteater Väst och den regionala förvaltningen för kulturutveckling. Under perioden har arbetet med att ta fram nya uppdrag till samtliga organisationer med långsiktiga uppdrag inletts.

Efter månader av dialog och en remissperiod har kulturstrategin för Västra Götaland reviderats och behandlas nu politiskt genom kulturnämnden och regionstyrelsens beredning för hållbar utveckling (BHU) inför beslut i regionstyrelsen och regionfullmäktige under hösten. Den regionala kulturstrategin är ett av VGR:s fyra måldokument som pekar ut den kulturpolitiska inriktningen och styr regionala satsningar för de kommande fyra åren. Värt att notera är att antalet remissvar var dubbelt så många som under förra revideringen, totalt 98 remissvar från bland annat kommuner, kommunalförbund och kultursektorn vilket visar på ett stort engagemang.

Under perioden har bland annat följande skett:

- Göteborgs Symfoniker firade 10 år med Side by Side i juni, ett musikläger som blev en viktig del i Göteborgs 400-årsjubileum. Återigen samlades över 2000 deltagare för att lära, dela med sig och uppleva musiken tillsammans.
- Film i Västs samproduktioner fortsätter att hyllas runtom i världen, vilket stärker VGR:s nationella och internationella position som ledande aktör, finansiär och samproducent inom film. Under perioden har fyra av Film i Västs samproduktioner nominerats till Oscars.
- En satsning med bäring på en kultursektorns återväxt och professionalisering med regionalt ansvar är skapandet av en produktionsmiljö för dans i Mölndal.
- Kulturnämndens utökade demokratiuppdrag omfattar stöd till och dialog med det civila samhället. Ett konkret exempel på ökat inflytande är *Unga utvecklare*, där en grupp unga följer olika delar av VGR:s arbete. Arbets sättet syftar till att stärka ungas deltagande i utvecklings- och beslutsprocesser. Deras uppdrag är att ta fram ett underlag för hur barnets rätt till kultur kan stärkas inom hälso- och sjukvården.

Hälso- och sjukvård

VGR:s sjukhus har mycket stora ekonomiska obalanser och klarar inte vårdgarantin till första besök och behandling/operation. Satsningarna inom barn- och ungdomspsykiatrien visar på en positiv effekt för första besök och utredning. Vårdcentralerna når en hög måluppfyllelse både när det gäller kontakt med vårdcentralen samma dag och medicinsk bedömning inom tre dagar. VGR ligger med god marginal över det nationella snittet.

Den digitala utvecklingen är under stark frammarsch inom hälso- och sjukvården ur flera perspektiv. Viktiga förutsättningar är säkerställda för ökad tillgänglighet till vård såsom digitala mottagningar och användarvänliga tjänster för vårdmöten på distans. Utökning av onlinetjänster erbjuds i högre utsträckning efter årsskiftet, exempelvis digitala mottagningar även under jourtid.

Genomförandeplan 2023–2027 för omställningen av hälso- och sjukvården fastställdes 17 maj av strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden. En rad arbeten pågår inom samtliga hälso- och sjukvårdsförvaltningar, främst inom kvalitetsdriven verksamhetsutveckling, digitalisering och utvecklingen av nära vård.

Ett intensifierat arbete pågår för att stärka beredskapen i Västra Götalandsregionen för att öka förmågan att förebygga, motstå och hantera framtida krissituationer. Kriget i Ukraina och den förhöjda risken för terrorism har ökat insikten om beredskapsbehoven inom hälso- och sjukvården.

Prioriterat mål:

Den medicinska kvaliteten ska öka och den organisatoriska effektiviteten förbättras

 Det prioriterade målet kommer delvis att uppnås/är delvis uppnått

Samtliga sjukhusförvaltningar arbetar för att öka antalet disponibla vårdplatser. Under året har antalet disponibla vårdplatser ökat jämfört med 2022. Belägningsgraden är fortsatt hög trots ökningen. Det finns fortfarande en pandemieffekt att hantera när det gäller köerna till följd av svårigheter att rekrytera personal samtidigt som söktrycket i sjukvården har ökat. Ett flertal utförare rapporterar om ett högt remissinflöde.

Som ett led i att den medicinska kvaliteten ska öka och att den organisatoriska effektiviteten ska förbättras pågår arbete inom flera förvaltningar införande av nya personcentrerade sammanhållna vårdförlopp (PSV). Vårdförloppen omfattar större delar av vårdkedjan: tidig upptäckt, utredning, behandling, uppföljning och rehabilitering. I dagsläget pågår ett införande inom sammanlagt 16 olika sjukdomsområden.

Ett vanligt förekommande arbetssätt för effektivisering och ökad medicinsk kvalitet inom samtliga förvaltningar är processutveckling som sträcker sig över olika aktörer och huvudmän. Ett exempel på detta ett callcenter där hudspecialister finns tillgängliga för primärvården dagligen under kontorstid för samråd via telefon samt

att digitala bilder kan skickas i stället för remiss. Insatsen bidrar till säkrare diagnostisering och snabbare start av behandling.

Närhälsan fokuserar på vården för patienter med diabetes och högt blodtryck genom att följa utfallet av hur väl de når behandlingsmålen. Genom detta arbete förebyggs bland annat hjärtinfarkt, hjärtsvikt och stroke hos patientgruppen.

Skaraborgs Sjukhus (SkaS) har fastställt en plan för en ny struktur av hälso- och sjukvården för Skaraborgs invånare. Planen berör samtliga sjukhus i Falköping, Lidköping, Mariestad och Skövde. Planen har hanterats av både den operativa och den strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden och den sistnämnda fastslog att planen är i linje med VGR:s övergripande mål och strategier, bland annat genomförandeplanen för omställningen för hälso- och sjukvård 2023–2027.

Närsjukhuset i Skene utökar löpande utbudet inom dagkirurgi. Planering för ibruktage av nya Högsbo sjukhus pågår. Sjukhuset överlämnades till Sjukhusen i Väster den 15 september för verksamhetsstart och första patienten förväntas tas emot i december.

Wieselgrensplatsens närsjukhus bereds separat från investeringsplanen. Förstudien visar att ett hus inte kommer kunna stå klart till årsskiftet 29/30 då avtalet med Capio Lundby löper ut. Därför arbetas nu fram en plan för att kunna omhänderta vården.

Indikatorer	Utfall aug 2021	Utfall aug 2022	Utfall aug 2023
Andel oplanerade återinskrivningar inom 1–30 dagar efter slutenvård (65 år och äldre)	8,6%	8,5%	7,28*
Överbeläggningar i somatisk slutenvård, antal per 100 disponibla vårdplatser	9,1 %	12,2 %	10,8 %
Andel patienter som når målvärde blodtryck <140/90 mmHg vid okomplicerad hypertoni	53,1%	55,8%	58,2%

*Rapporteras med en månads eftersläpning avser utfall för juli 2023

Prioriterat mål:

Invånarnas tillgång till den vård de behöver ska öka

 Det prioriterade målet kommer inte att uppnås/är ej uppnått

Vårdgarantin är en lagstadgad rättighet. Vid överenskommelse om remiss från primärvården till specialiserad vård ska patienten erbjudas ett första besök inom 90 dagar. Det gäller även om man sökt vård med så kallad egenremiss. Efter beslut om behandling, till exempel en operation, ska patienten få en tid för detta inom 90 dagar. För barn- och ungdomspsykiatri (BUP) innebär vårdgarantin en väntetid på högst 30 dagar till första besök, fördjupad utredning och behandling.

Tillgängligheten i enlighet med vårdgarantin till första besök ligger oförändrad jämfört med augusti 2022 på 57 procent väntande under 90 dagar, medan tillgängligheten till behandling under samma period försämrats från 53 till 49 procent. En viss förbättring kunde noteras under hösten 2022 och tidig vår 2023 för att sedan minska något. För att tillgängligheten ska förbättras i planerad takt är det

centralt att operativa hälso- och sjukvårdsnämnden och utförarstyrelserna fortsätter verka för att beslutade uppdrag genomförs. Inom flera områden uppnås inte de produktionsplaner som är överenskomna.

Utmaningar som påverkar tillgängligheten är exempelvis att inflödet av remisser till sjukhusen har ökat, likaså att disponibla vårdplatser är fortsatt ansträngt vilket resulterar i överbeläggningar. Dessutom belastas slutenvården med att antal vård dagar för utskrivningsklara patienter ökat med 28 procent.

Samtliga hälso-och sjukvårdsförvaltningar bedriver ett aktivt arbete med att förbättra tillgängligheten för att komma i kapp de väntelistor som ackumulerats under pandemin. Flera verksamheter har extramottagningar, genomfört kökortningsinsatser, ökat antal operationssalar, köpt vård på grund av högt remissinflöde samt ökat antal dagkirurgiska ingrepp. Ett annat exempel är den regionala tillgänglighetsinsatsen för att förbättra tillgängligheten till BUP. En förbättrad tillgänglighet till förstabesök och utredning kan ses, däremot kvarstår långa väntetider till fördjupad utredning och till viss behandling.

Inom de diagnostiska verksamheterna bedrivs arbete med att förbättra tillgängligheten. Vissa verksamheter har fortsatt utmaningar i form av oönskade köer och ledtider som överstiger medicinska prioriteringar. Produktionen påverkas och det finns utmaningar i att kunna bistå remitterter och patienter med "rätt diagnos i rätt tid".

En av flera åtgärder som VGR har vidtagit för ökad tillgänglighet till vård är tecknandet av tillgänglighetsavtal med privata vårdleverantörer, vilket visar på 970 färre avrop för vård till patienter än föregående år och tidsperiod. Besök som genomförts inom ramen för lag om läkarvårdsersättning och lag om ersättning för fysioterapi visar på en ökning med cirka 15 000 besök. På de kompletterande avtalen ses en ökning med 28 673 besök i jämförelse med föregående år under samma tidsperiod januari till augusti månad.

Som ett led i att öka invånarnas tillgång till vård bedrivs också en rad arbeten för att utveckla och öka tillgången till digitala tjänster för patienterna. Ett införande av en ny teknisk plattform för bland annat digitala möten med tillhörande e-tjänster för invånarna har startat. Införandet började i begränsad skala i december 2022 och har under 2023 successivt införts till fler patienter, patientgrupper och verksamheter. Arbetet fortsätter under hösten och våren och förväntas få en positiv påverkan på antalet digitala vårdmöten och egenmonitorering.

Vård, behandling och omsorg är ett av flera arbeten som pågår med syfte att verksamheter på ett enklare och enhetligt sätt kan komma i gång med distanskontakter via bild och ljud genom ett standardiserat tjänstekoncept. Användarvänligheten både för patienter och vården är den tänkta framgångsfaktorn för ökad tillgänglighet på distans.

Digital ortopedkonsult är en arbetsform för att korta väntetiderna för patienter med ortopediska besvär. Arbetsformen innebär ett digitalt trepartsmöte med patient,

primärvårdens allmänspecialist eller annan kompetens och specialistläkare på sjukhus, i detta fall ortoped, där man tillsammans kommer fram till bästa behandlingsplan. Effekten visar på en förkortad väntetid från tre månader till tre veckor. Under hösten 2024 ska ett breddinförande av tjänstekonceptet inom ortopedin genomföras.

Indikatorer	Utfall aug 2021	Utfall aug 2022	Utfall aug 2023
Andel vårdgarantipatienter som har väntat högst 90 dagar på första besök	- *	57%	57%
Andel vårdgarantipatienter som har väntat högst 90 dagar på behandling	- *	53%	49%
Andel patienter där total vistelsetid är mindre än eller lika med 4 timmar vid besök på akutmottagning	59%	59%	58%
Antal digitala besök (vårdkontakter)	272 262	262 844	282 345

*Beräkningsmodell har förändrats, därmed saknas jämförbara data för 2021

Prioriterat mål:

Primärvården ska bli den naturliga ingången för personer i behov av vård

 Det prioriterade målet kommer att uppnås/är uppnått

En rad arbeten pågår för att primärvården ska uppfattas som en attraktiv och naturlig ingång, bland annat gällande tillgängligheten. Under året har allt fler vårdcentraler utökade öppettider, i snitt cirka 50 procent av alla vårdcentraler. Utökade öppettider erbjuds utöver ordinarie öppethållande på 45 timmar i veckan i två olika nivåer, öppethållande över 50 eller 55 timmar per vecka. Andelen digitala vårdmöten har ökat i primärvården, om än inte i önskad takt. Det erbjuds bland annat via *Hälsocoach online* med sitt hälsofrämjande arbete, *Närhälsan online jourmottagning* och möjligheter till egenmonitorering för diagnoserna högt blodtryck och hjärtsvikt. Det har under året pågått en utveckling av de tekniska plattformarna, vilket gör att antalet digitala vårdmöten förväntas öka ytterligare framöver.

Andelen kognitiv beteendeterapi (KBT) via nätet, främst för personer med depression, har ökat och fler personer med psykisk ohälsa har tagits om hand i primärvården. I oktober kommer det bli möjligt för patienter att göra en intresseanmälan för KBT via 1177, vilket förväntas påverka tillgängligheten för invånarna positivt.

Måluppfyllelsen av vårdgarantin, det vill säga rätten till medicinsk bedömning inom tre dagar för ett nytt eller försämrat hälsoproblem har legat relativt stabilt på en hög nivå under året för båda vårdvalen; 94 procent inom Vårdval Vårdcentral och ca 80 procent för Vårdval Rehab (samtliga kontakter förutom självvald väntan inkluderas inom Vårdval Rehab, vilket ger ett lägre resultat).

Andelen personer med fast läkarkontakt är hög (i snitt 95 procent). Däremot visas en marginell nedåtgående trend gällande läkarkontinuiteten för patienter med

kroniska sjukdomar, det vill säga i vilken omfattning patienterna får träffa samma läkare i samband med läkarbesök på vårdcentralerna. En tänkbar orsak till utfallet är svårigheterna att rekrytera allmänspecialister vilket kan innebära lösningar med hyrläkare.

Måluppfyllelsen av vårdgarantin för första linjen barn och unga med psykisk ohälsa, det vill säga rätten till medicinsk bedömning inom tre dagar för ett nytt eller försämrat hälsoproblem, låg per augusti på 81 procent. Snittet under året ligger på 76 procent. Antalet vårdcentraler med tilläggsuppdrag *Ungas Psykiska Hälsa* (UPH) ligger oförändrat på 27 mottagningar (10 hos egenregion och 17 i privat regi). Det är totalt 12 små, två mellanstora och 13 stora UPH-mottagningar.

Även på sjukhusförvaltningarna pågår insatser för en omställning mot en mer nära vård. Fler förvaltningar har mobila vårdformer för att minska behovet av slutenvård och att primärvården ska vara den naturliga ingången för personer i behov av vård. Detta sker genom att patienterna i högre utsträckning kan bedömas och behandlas i hemmet.

Ett annat led i att göra primärvården mer rustad att möta de ökade behov som finns i en åldrande befolkning är utbildningsinsatser riktade till primärvård och kommunal hälso- och sjukvård i syfte att förstärka den geriatriska kompetensen.

Strategi för hälso- och sjukvårdens omställning

Den vård som många behöver, eller som är återkommande för en individ, ska finnas nära. Vården ska också ges jämlikt, samordnat och personcentrerat. Primärvården ska utgöra basen och tillgängligheten ska öka. Det görs bland annat genom nya arbetssätt med digital teknik och förstärkning av mobil vård.

Samtliga hälso- och sjukvårdsförvaltningar fortsätter arbetet med nära vård och utökning av mobila team. Ett exempel är utökningen av flera närsjukvårdsteam. När Sjukvårdens Larmcentral tidigare beställt liggande sjuktransport till akuten kan nu i stället ett närsjukvårdsteam larmas ut för bedömning och behandling i hemmet. Arbetssättet har för Sahlgrenska Universitetssjukhuset bidragit till att 30 procent färre av dessa patienter skrivits in. Ett annat exempel är Närhälsan och Skaraborgs sjukhus som utvecklat ett snabbt omhändertagande på vårdcentral av äldre patienter som sökt akutmottagning.

Akutläkare i akutläkarbil, som tidigare bedrivits i projektform, har permanentats inom ett antal förvaltningar. Sköra äldre patienter kan därigenom bedömas och behandlas i hemmet. Det organiseras ändamålsenliga processer genom samverkan med kommunal vård och omsorg, primärvård samt specialistvård utanför akutmottagningarna.

En digital mottagning har startat för läkare i primärvården som med kort varsel kan boka tid för geriatrisk konsultation. Värdet är att sköra äldre i högre grad kan skötas inom primärvården.

När det gäller digitaliseringen ska flera nya e-tjänster inom hälso- och sjukvården underlätta vardagen för invånarna i Västra Götaland. Tjänsterna i appen *Vård och hälsa* är en del av den nya gemensamma vårdinformationsmiljön i Västra Götaland. Det finns ca 650 vårdenheter som aktivt använder sig av *Vård och hälsa*.

650
vårdenheter
använder appen
Vård och hälsa

Taligenkänning är en e-tjänst som översätter tal till text. Det innebär att man använder rösten för att producera text i stället för att skriva med tangentbordet. Antalet användare av taligenkänning fortsätter att öka inom förvaltningarna och är nu uppe i cirka 7 000 personer. Av dessa är 33 procent aktiva användare. Breddinförande pågår med bland annat utbildningsinsatser, vilket kommer öka andelen aktiva användare. Det pågår en utvärdering av införandet, vilket omfattar bland annat beräkningar av nytta och hemtagning, som kommer att vara klar i november.

Egenmonitorering är en annan e-tjänst som från och med första september 2023 ingår i *Vård och hälsa*. Egenmonitorering innebär att patienten själv mäter och registrerar värden, ofta med stöd av digital teknik. Detta stärker patientens egenvård och kontroll över sin egen hälsa. Det kan leda till att onödiga vårdbesök och inläggningar undviks, samtidigt som patientens försämringsperioder kan upptäckas i ett tidigt skede och åtgärder vidtas. Hälso- och sjukvårdens resurser kan således användas på ett mer ändamålsenligt sätt. Flera förvaltningar har tagit fram eller

arbetar med att ta fram egenmonitoreringslösningar för bland annat diagnoserna hjärtsvikt, KOL och diabetes. Antalet aktiva användare ökar kontinuerligt i takt med införandet. Sista augusti fanns det cirka 50 aktiva användare och ännu flera avslutade.

Ett av målen med breddinförande av digitala e-tjänster är att vårdmöten som kan ske digitalt ska genomföras digitalt, men fysiskt när det behövs. Målet för antalet vårdmöten har inte uppnåtts på grund av införandet av ny teknisk lösning. Arbetet med tekniken är dock långsiktigt mycket viktigt för att skapa ett sammanhållet hälso- och sjukvårdssystem med välintegrerade IT-lösningar. Arbetet fortsätter under hösten och våren.

Införandet av digitala kallelser ökar, vilket sparar både tid och pengar för förvaltningarna. Arbete pågår för att samtliga verksamheter ska använda digitala kallelser.

Kvalitetsdriven verksamhetsutveckling är en del av omställningsområdet som ska skapa bättre förutsättningar för att arbeta sammanhållet, med ökad kvalitet och patientsäkerhet. Förvaltningarna har under året fortsatt arbeta med utbildningsinsatser inom kvalitetsdriven verksamhetsutveckling utifrån en framtagna utbildningsplan.

Arbetet med nationell kunskapsstyrning pågår inom flera förvaltningar med införande av nya personcentrerade sammanhållna vårdförlopp. Införandet sker genom en förutbestämd införandeprocess i olika steg. När det gäller omställningen för barn och unga (Barnuppdraget) pågår flera förändringsarbeten som syftar till att tillsammans med berörda verksamheter uppnå en omställning till en god, nära och sammanhållen vård för barn, unga och deras närstående. Arbetet med småbarnsteam fortsätter att utvecklas, vilket är en modell för samarbete och samordning av insatser för att småbarn med uttryck för behov upptäcks och får effektiva och väl anpassade insatser så tidigt som möjligt. Förutsättningar undersöks för ett digitalt föräldrastödsprogram för familjer med barn som fått diabetes.

Program Millennium

Program Millennium är VGR:s viktigaste digitaliseringsåtgärder och en av de övergripande strategierna för att utveckla hälso- och sjukvården.

Införandet fortsätter i stort enligt plan och införs etappvis i fyra geografiska områden, där all berörd verksamhet går över till Millennium parallellt. Varje etapp omfattar både sjukhus, primärvård, kommunal hälso- och sjukvård och privata vårdgivare. Folkhälsovården omfattas inte av arbetet med Millennium. Första införandet är planerat till hösten 2024 och gäller hälso- och sjukvården i regionens södra delar. Därefter följer de norra och östra delarna våren 2026. Sist ut blir de västra delarna under hösten 2026.

Det finns en plan med prioriteringar som sträcker sig fram till 16 månader före införandet av Millennium i södra området november 2024. Samtliga förvaltningar arbetar med att förbereda medarbetare, teknik och processer för driftstart genom verksamhetsmässiga förberedelser, etablering av lokal organisering och mottagarorganisation.

Koncernkontoret har initierat tre projekt som förleveras till program Millennium. Det är e-tjänster som digitala vårdmöten, egenmonitorering, taligenkänning samt digitala kallelser via appen *Vård och hälsa*. Det har skett ett intensivt arbete med byte av teknisk plattform. Införande fortsätter under hösten och våren.

Produktion och konsumtion

Produktion är den vård som utförs hos vårdgivare i Västra Götalands län oavsett var patienten är folkbokförd. Konsumtion är den vård som Västra Götalands invånare söker hos vårdgivare oavsett var vårdgivaren bedriver sin verksamhet inom eller utanför Västra Götalands län. Konsumtion och produktion omfattar både egen regi och privat vård.

Många verksamheter ställer om från fysiska besök till digitala distanskontakter som videosamtal, telefonkontakter och hembesök. Digitala distanskontakter utförs totalt sett i högre grad än tidigare men har avstannat något under verksamhetsåret, främst sjukhusvården. Andelen digitala distanskontakter har ökat stadigt inom Vårdval Vårdcentral i jämförelse med 2021 medan Vårdval Rehab har minskat.

Diagram 1. Antal vårdkontakter inom Vårdval Vårdcentral januari till augusti

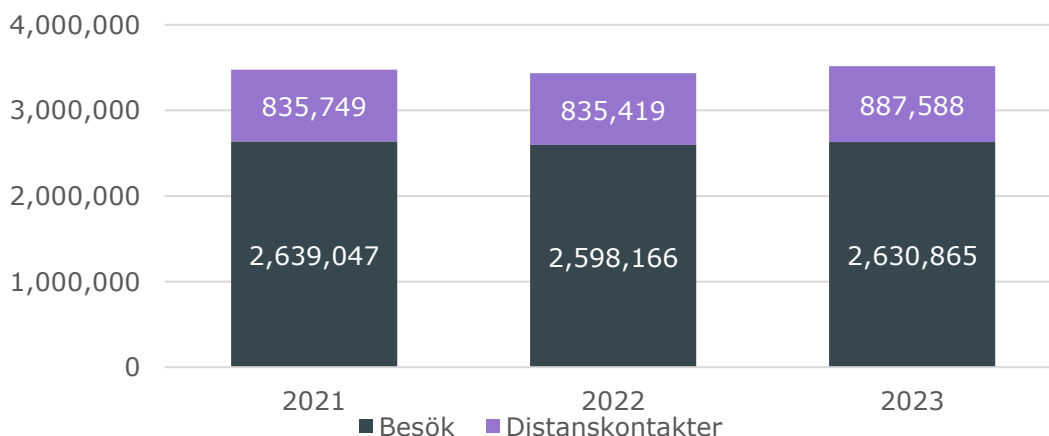
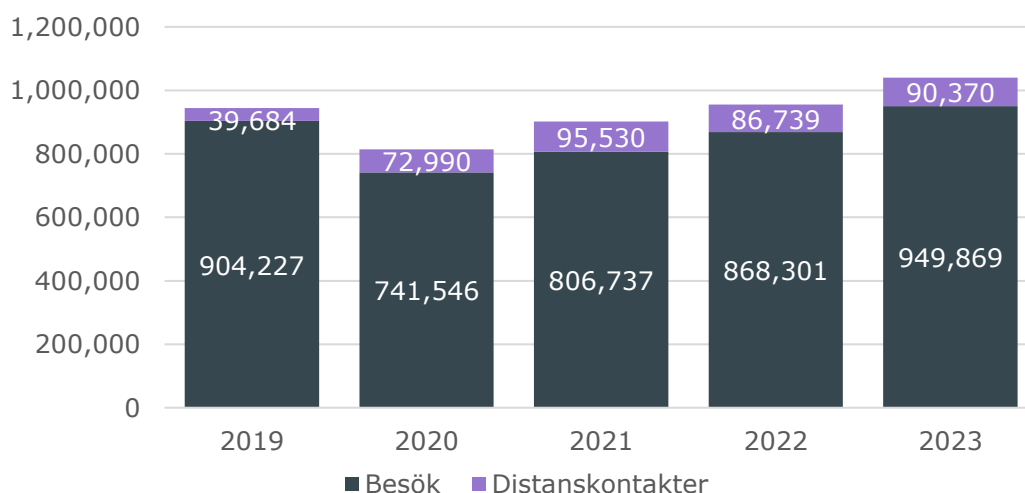
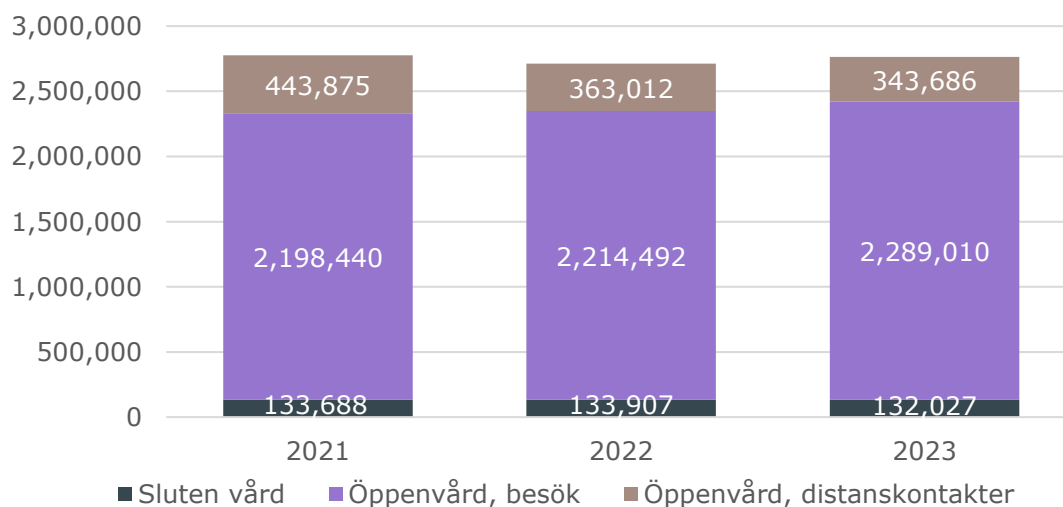

Diagram 2. Antal vårdkontakter inom Vårdval Rehab januari-augusti

Sedan 2021 har det skett en produktionsökning av fysiska besök inom den specialiserade öppenvården medan distanskontakterna minskat. Slutenvården har minskat marginellt de senaste tre åren.

Diagram 3. Antal vårdkontakter både öppen och slutenvård inom den specialiserade vården januari-augusti

Vid årsskiftet fanns det cirka 1,8 miljoner invånare i Västra Götaland. Antalet invånare i Västra Götaland ökar med drygt 8 000 invånare i genomsnitt för varje år, vilket ska beaktas vid analys av konsumtionsutvecklingstakten. Befolkningen är ojämnt fördelad över länet. Cirka hälften av invånarna bor i Göteborgsregionen och i övrigt är befolkningen i huvudsak koncentrerad till ett fåtal områden. Befolkningens åldersstruktur har stor betydelse för behovet av hälso- och sjukvård eftersom kostnaderna för vård ökar från 65 års ålder. Andelen äldre används därför ofta som ett mått på behov av vård. Inomregionala skillnader kan ses både i andel av befolkningen som sökt vård respektive i vilken typ av vård som befolkningen konsumerat. Exempel på faktorer som kan påverka vårdkonsumtionen förutom ålder är det faktiska vårdbehov, sökmönster, vårdutbud och tillgänglighet.

Sammanfattningsvis har öppenvårdskontakter inom specialiserad öppenvård ökat med cirka 70 000 besök i jämförelse med föregående år. Antalet distanskontakter har minskat inom den specialiserade vården, både inom somatisk och psykiatrisk vård. Vårdval vårdcentral använder sig dubbelt så mycket av distanskontakter än specialiserad öppenvård.

Tabell 1. Vårdtillfällen samt öppenvårdsbesök och digitala distanskontakter, somatik och psykiatri

Konsumtion av vård	2021	2022	2023
	jan-aug	jan-aug	jan-aug
Vårdtillfällen somatik	123 617	124 757	121 425
- varav utomregionalt	3 623	4 620	3 652
Vårdtillfällen psykiatri	8 886	8 491	8 405
- varav utomregionalt	515	497	301
Öppenvårdsbesök och digitala distanskontakter, somatik	2 184 977	2 080 437	2 103 546
- varav utomregionalt	54 563	60 201	39 839
Öppenvårdsbesök och digitala distanskontakter, psykiatri	543 392	503 292	514 780
- varav utomregionalt	14 969	16 874	20 267

Tabell 2. Vårdtillfällen samt öppenvårdsbesök och digitala distanskontakter, somatik och psykiatri, förändring mellan 2021–2023.

Konsumtion av vård	Förändring	Förändring
	2021–2023	2022–2023
Vårdtillfällen somatik	-2%	-3%
- varav utomregionalt	1%	-21%
Vårdtillfällen psykiatri	-5%	-1%
- varav utomregionalt	-42%	-39%
Öppenvårdsbesök och digitala distanskontakter, somatik	-4%	1%
- varav utomregionalt	-27%	-34%
Öppenvårdsbesök och digitala distanskontakter, psykiatri	-5%	2%
- varav utomregionalt	35%	20%

Medarbetare

Västra Götalandsregionen består av närmare 57 000 anställda. Tillsammans bidrar vi varje dag till en tillgänglig och produktiv hälso- och sjukvård samt en hållbar och innovativ region.

Medarbetare

Antalet nettoårsarbetare i VGR:s förvaltningar var i augusti 1 105 högre än i augusti 2022, en ökning motsvarande 2,4 procent. Huvudanledningen till ökningen av nettoårsarbetare är att rekryteringar fortsätter att överskrida de minskande externa avgångarna, det vill säga fler blir anställda. Samtidigt påverkas måttet också av att fler kommer tillbaka till arbetet från långtidsfrånvaro, främst föräldraledigheter. Samtliga förvaltningar inom hälso- och sjukvården har uppmanats införa särskild anställningsprövning.

Sjukfrånvaron är på en lägre nivå än föregående år samtidigt som mertid och övertidstimmar har minskat.

För att kunna kompetensförsörja verksamheterna behöver VGR uppfattas som en attraktiv arbetsgivare av såväl nuvarande som blivande medarbetare. Strategin *Sveriges bästa offentliga arbetsgivare 2027* och medarbetarlöftet *Vi bryr oss om dig som gör skillnad för andra* har en viktig funktion som vägvisare för hur VGR behöver agera och kommunicera för att åstadkomma nödvändig förändring. VGR kan bara bli den bästa arbetsgivaren om medarbetarna uppfattar att vi är det.

Den generella bilden av de prioriterade målen är att de delvis är uppfyllda.

Prioriterat mål:

Skapa attraktiva arbetsplatser och förbättra möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling

Det prioriterade målet kommer delvis att uppnås/är delvis uppnått

Arbete med att stödja kompetensförsörjning och karriär- och kompetensutveckling pågår på flera nivåer och på flera sätt. Attraktivitet är en helhetsfråga som involverar flera aspekter, som bland annat hälsa och arbetsmiljö, ledarskap, utbildning/utveckling, karriärmöjligheter och arbetsvillkor. För att arbeta med attraktivitetsfrågan på ett heltäckande sätt sker en kombination av strategier och åtgärder sker.

Det är fortsatt fokus på karriärutvecklingsmodellerna. Arbetet har nått olika långt i olika verksamheter och kräver fortsatt ihållighet i arbetet med att införa, underhålla och utveckla. VGR har gemensamt tagit fram karriärutvecklingsmodeller för ytterligare under året.

I stort sett alla verksamheter beskriver att de arbetar strukturerat med att stötta chefer på olika sätt. Bland annat betonas vikten av kompetensutveckling i syfte att ge cheferna konkreta verktyg i olika ledarskapssituationer. Det kan handla om tillitsbaserad styrning och ledning men också om förändringskunskap, hälsofrämjande och hållbara arbetsplatser samt systematiskt arbetsmiljöarbete. Även chefers roll när det gäller att underlätta för medarbetarna att delta i olika kompetensutvecklande insatser lyfts fram.

Nya kompetenshanteringsverktyget KOMET som stödjer utvecklingssamtal och utvecklingsplaner har arbetats fram under våren. Under hösten kommer chef och medarbetare kunna genomföra utvecklingssamtalet med stöd av systemet.

För att uppmuntra seniora medarbetare att arbeta kvar i VGR kommer det pågående projektet *Mentorskap i Senior kompetens* att breddinföras. Ytterligare en effekt av arbetet är att det skapar möjlighet för utveckling och trygghet i yrkesrollen för nya och mer oerfarna kollegor.

Inför 2023 fastställdes inriktningen på det regiongemensamma kompetensutvecklingsutbudet. Under 2023 har förvaltningarna arbetat vidare med styrning av förvaltningsspecifika obligatoriska utbildningar och prioriteringar utifrån den regiongemensamma inriktningen.

Ett flertal olika kompetensutvecklingsinsatser genomförs, till exempel kliniskt basår, förstärkt yrkesintroduktion, utbildningsbefattningar och utbildning för chefer. Olika aktiviteter pågår inom ledar- och medarbetarskap, uppgiftsväxling, hälsa och arbetsmiljö samt kompetensutveckling kopplat till attraktiv arbetsgivare.

Även kompetensutvecklingsinsatser med stöd av medel från *Omställningsfonden* i syfte att underlätta kompetensförsörjning och stärka medarbetarnas anställningstrygghet har genomförts. Satsningar har riktats till bland annat neonatalvård, paramedicin, primärvård, psykiatri, traumasjukvård samt kuratorsverksamheter. Särskilda insatser har också genomförts för att stärka kompetensen inom handledning, olika samtalsmetoder för rådgivning och behandling, rehabilitering samt utbildning i svenska språket. Kopplat till införande av Millennium pågår särskild kompetensutveckling för medicinska sekreterare.

VGR har som enda region i Sverige genom Utbildningsenheten för psykologer på VGR Akademin fått ackreditering från Sveriges Psykologförbund att examinera specialistutbildning för psykologer i sin helhet. Detta har skapat förutsättning för ett sammanhållet specialistprogram som startar januari 2024, vilket säkerställer specialistkompetens utifrån hälso- och sjukvårdens behov och underlättar genomförande för chef och psykolog.

Indikator	Utfall augusti 2021	Utfall augusti 2022	Utfall augusti 2023
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie tid	7,2%	7,9%	7,0%

Prioriterat mål:

Säkra behovet av återhämtning och avlastning samtidigt som köer betas av

 Det prioriterade målet kommer delvis att uppnås/är delvis uppnått

Återhämtning är ett fortsatt viktigt område inom hälso- och arbetsmiljöarbetet och det pågår arbete inom förvaltningarna kring återhämtning. Flera som har rapporterat inom området beskriver att medarbetare som önskat, har haft möjlighet att ta ut fyra veckors sammanhängande ledighet under perioden för huvudsemester. Arbete pågår med att förbereda organisationen till att anpassa schemaläggning för de nya reglerna om medarbetares rätt till 11 timmars dygnsvila.

Ett par förvaltningar nämner uppgiftsväxling med vårdnära service, såsom städning, materialhantering, måltidsservice och patienttransport som avlastning för vårdnära personal.

Personalvolym & personalstruktur

Personalvolym

I augusti 2023 var antalet anställda i VGR 56 334 inklusive bolagen, en ökning med 1 043 jämfört med samma månad föregående år. Ökningen motsvarar 1,9 procent och finns främst inom tillsvidareanställda. Andelen heltidsanställda var för tillsvidareanställda fortsatt 90 procent, varav kvinnor 89 procent och män 94 procent. Andelen män var i augusti 22 procent av totalt antal anställda.

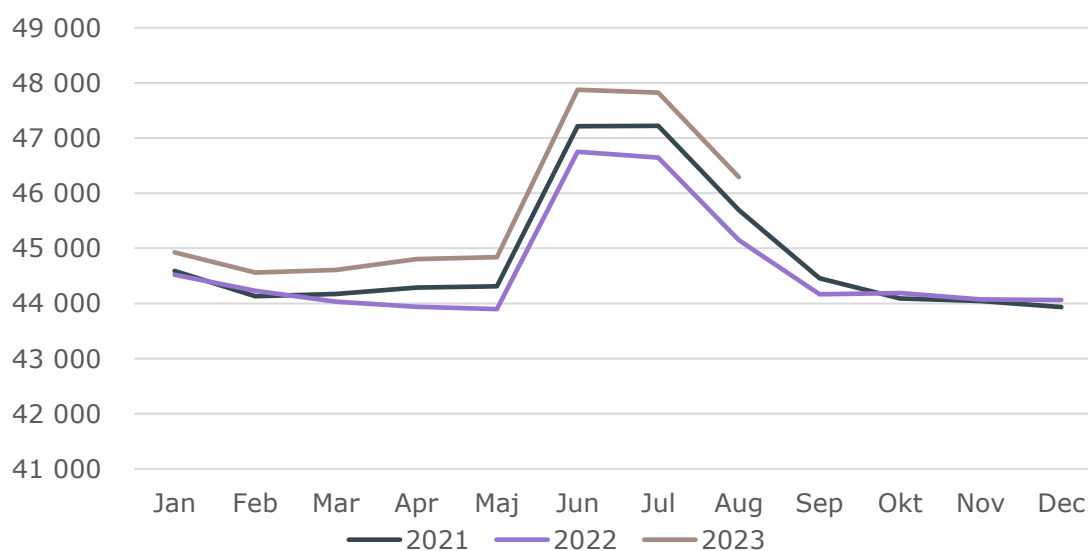
Antalet övertidstimmar har minskat med 11,3 procent mot föregående år. En del av den minskade övertiden beror på den minskade korttidsjukfrånvaron och en

förbättrad bemanning. Antal timmar för läkarjour har ökat med 2,1 procent mot föregående år, men är fortfarande lägre än 2021.

Mellan augusti 2022 och augusti 2023 ökade antalet nettoårsarbetare i VGR:s förvaltningar med 1 105, motsvarande 2,4 procent. Ökningen finns främst inom tillsvidareanställda. Antalet nettoårsarbetare har under hela 2023 legat på en högre nivå jämfört med föregående år.

Nettoårsarbetare är antalet anställningar justerat för sysselsättningsgrad och frånvaro som omfattar hela månaden, dock ej semester. För timavlönade redovisas antalet arbetade timmar dividerat med 165. Ökningen av nettoårsarbetare hänger till största delen samman med att fler blivit anställda, men också med en minskad frånvaro, specifikt föräldraledigheter.

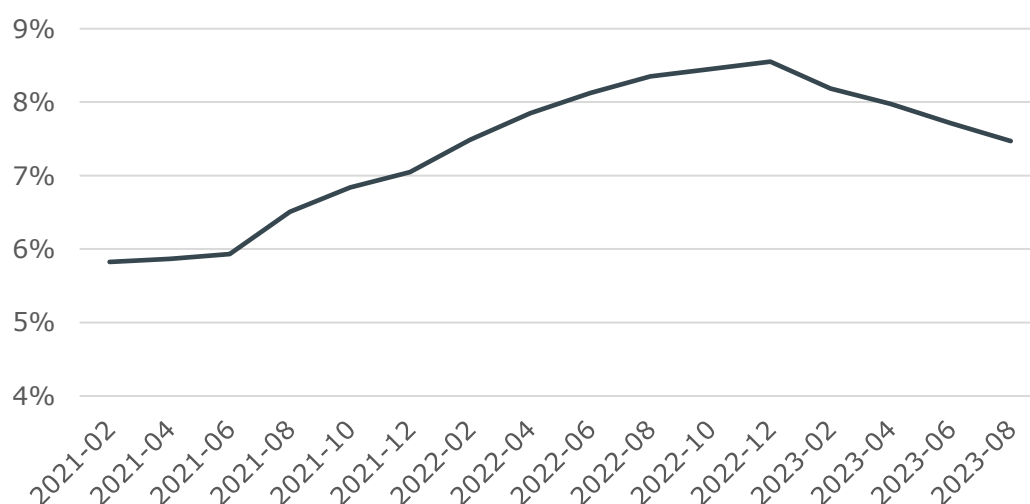
Diagram 4 Nettoårsarbetare i VGR (exklusive bolagen)

Den externa personalomsättningen, exklusive ålderspension, har minskat sedan årsskiftet och var under perioden september 2022 till augusti 2023 i genomsnitt 7,5 procent. En minskning med 0,9 procentenheter jämfört med föregående år. Andel avgångar med ålderspension har under motsvarande period även den minskat med 0,9 procentenheter från 2,6 procent till 1,7 procent.

Personalomsättningen, exklusive ålderspension, har minskat för majoriteten av personalgrupper. Störst minskning finns inom personalgrupperna sjuksköterskor och barnmorskor, teknik och hantverkare, utbildning, kultur och fritid, rehabilitering och förebyggande samt kök, städ och tvätt. Den högsta personalomsättningen återfinns inom personalgrupperna rehabilitering och förebyggande, sjuksköterskor och barnmorskor samt tandläkare. Den lägsta personalomsättningen återfinns inom grupperna läkare respektive medicinska sekreterare med flera.

Diagram 5. Extern personalomsättning exkl. ålderspension (%)

Personalstruktur

Ökningen av antal nettoårsarbetare har huvudsakligen skett inom hälso- och sjukvården bland vissa av sjukhusen och störst ökning återfinns inom de vårdnära yrkesgrupperna. En viss minskning ses inom Närhälsan samt Regionhälsan. Ökningen inom serviceverksamheter avser främst Försörjningsförvaltningen och förvaltningen för Fastighet, stöd och service. Antalet nettoårsarbetare inom regional utveckling ökade främst inom Förvaltningen för kulturutveckling och Naturbruksförvaltningen. Inom regiongemensamt återfinns ökningen främst inom Koncernkontoret och däri koncernstab digitalisering.

Tabell 3. Nettoårsarbetare per verksamhetsområde per augusti 2023 exklusive VGR:s bolag

	Aug 2022	Aug 2023	Förändring	Förändring %
Hälso- och sjukvård	38 842	39 764	922	2,4%
Regional utveckling	842	881	39	4,6%
Serviceverksamhet	3 808	3 937	129	3,4%
Regiongemensamt	1 695	1 709	14	0,8%
	45 187	46 292	1 105	2,4%

Tabell 4. Nettoårsarbetare per personalgrupp per augusti 2023 exklusive VGR:s bolag

	Antal	Andel män %	Andel av totalt %	Förändring Antal	Förändring %
Sjuksköterskor, barnmorskor	11 149	13,4	24,1	301	2,8
Undersköterskor med flera.	7 566	14,9	16,3	288	4,0
Läkare	5 889	46,0	12,7	105	1,8
Tandläkare	739	29,0	1,6	9	1,2
Tandsköterskor, -hygienister med flera	1 585	1,9	3,4	-20	-1,2
Medicinska sekreterare med flera	3 153	4,4	6,8	141	4,7
Rehabilitering och förebyggande	4 053	16,9	8,8	109	2,8
Sjukhustekniker/labpersonal	2 232	32,4	4,8	108	5,1
Utbildning, kultur och fritid	611	28,3	1,3	-8	-1,3
Teknik, hantverkare	1 595	75,1	3,4	92	6,1
Kök, städ, tvätt	1 636	29,1	3,5	-40	-2,4
Administration	6 086	24,6	13,1	20	0,3
	46 292	22,6	100	1 105	2,4

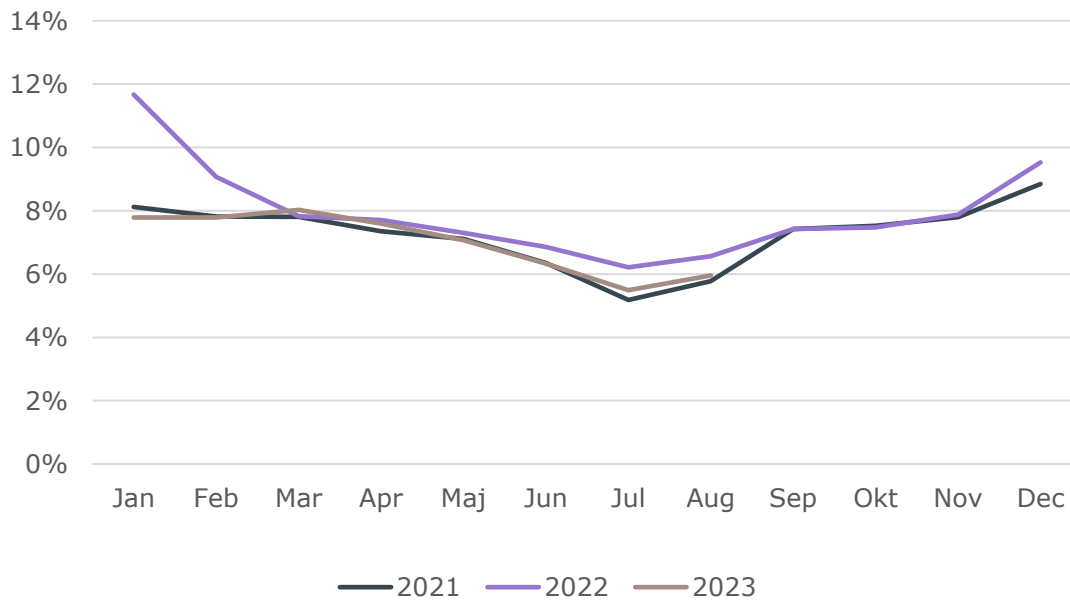
Huvudanledningen till ökningen av nettoårsarbetare är att rekryteringar fortsätter att överskrida de minskande externa avgångarna, det vill säga fler blir anställda än som slutar. Samtidigt påverkas måttet också av att fler kommer tillbaka till arbetet från långtidsfrånvaro, främst föräldraledigheter. Samtliga förvaltningar inom hälso- och sjukvården har uppmanats att införa särskild anställningsprövning.

Ökningen bland medicinska sekreterare med flera hör delvis samman med förflyttning av vårdnära administrativ personal från gruppen administration.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron för perioden januari till augusti var 7,0 procent, vilket är en minskning med 0,8 procentenheter jämfört med motsvarande period föregående år. Det är främst den korta sjukfrånvaron, dag 1–14 som har minskat, vilket troligen är relaterat till att covid-19 har minskat i samhället. Minskningen har skett inom samtliga åldersintervall och hos både kvinnor och män. Sjukfrånvaron har legat ungefär på samma nivå från januari till augusti 2023.

Diagram 6. Sjukfrånvaro 2021–2023

ST-styrning

Inför 2023 beslutade personalutskottet om 25 helfinansierade ST-tjänster. Berörda hälso- och sjukvårdsförvaltningar rapporterar att de i huvudsak har gått till ST inom bristspecialiteter och är tillsatta i enlighet med beslutet. Ett undantag är inom geriatrik där en omflyttning skett mellan två förvaltningar och en förvaltning har en pågående rekrytering.

Förvaltningsspecifika tillsättningar utifrån egna behov har gjorts med utgångspunkt i verksamhetens budget och uppdrag. Närhälsan rapporterar att de sedan 2020 har minskat med 30 nettoårsarbetande ST-läkare.

Projekt med genomförandeplan för en stärkt förmåga för att klara utbildningsuppdraget för läkare har genomförts under perioden.

Ekonomi

Västra Götalandsregionen omsätter cirka 80 miljarder kronor. Merparten av finansieringen består av skatteintäkter och olika typer av statliga bidrag, men också intäkter från biljettförsäljning och patientavgifter.

Tillsammans arbetar vi för en god ekonomisk hushållning med största möjliga nytta för regionens invånare.

Ekonomi

Samhällsekonomisk utblick och omvärld

Världsekonomin präglas fortsatt av hög inflation och stigande räntor och 2023 utmärker sig med en låg global BNP-tillväxt. Den höga inflationen tvingar centralbankerna till fortsatt stram penningpolitik. Sysselsättningstillväxten mattades av under 2022, varför svagare sysselsättning och stigande arbetslöshet väntar på flera håll i år, inte minst i Sverige. Den svaga tillväxten i omvärlden bidrar till att svensk ekonomi tappar fart. BNP utvecklas svagare i Sverige än i de flesta andra OECD-länder och den svenska inflationen beräknas bli högre än i flertalet jämförbara länder.

Det ekonomiska läget har inneburit stora ekonomiska utmaningarna för kommuner och regioner. Hög inflation, ökade pensionskostnader och stigande räntekostnader har bidragit till att 2023 blir ett år med historiskt lågt resultat. Detta kombinerat med att investeringstakten och hushållens konsumtion faller gör att BNP minskar med 1,0 procent i år, vilket är en klart svagare utveckling än i de flesta andra OECD-länder. Att arbetslösheten, trots lågkonjunkturen, inte ökar gör att skatteunderlaget i nominella termer utvecklas relativt väl.

Under förutsättning att inflationstakten minskar går pensionskostnaderna ned 2025, nästan lika drastiskt som de ökade, och resultaten i kommuner och regioner återhämtas. När och hur mycket inflationen dämpas blir avgörande för att trycket från pensionskostnaderna och höga räntekostnader ska lätta och ekonomin därmed blir bättre ur ett längre perspektiv. Kommunsektorn behöver ökad långsiktighet för en hållbar ekonomi för att undvika kortsiktiga beslut och besparingar och därmed säkra en ändamålsenlig och effektiv verksamhet över tid.

Resultat

Koncernen redovisar ett delårsresultat efter finansiella poster om 74 mnkr. Resultatet avviker positivt mot budget med 552 mnkr men är 1 670 mnkr sämre jämfört med motsvarande period föregående år.

Koncernens underliggande resultat före jämförelsestörande poster uppgår för delåret till -1 038 mnkr, vilket avviker negativt i förhållande till budget med 559 mnkr. Den jämförelsestörande posten avser värdeändring av finansiella placeringar med 1 112 mnkr på grund av börsuppgången och positiv utveckling på räntebärande papper under året.

Den positiva avvikelser mot budget för koncernen beror främst på ökade skatteintäkter och riktade statsbidrag samt värdeökning på finansiella placeringar. Det är dock fortsatt stora ekonomiska utmaningar med höga kostnadsnivåer, främst gällande höga personalkostnader och kostnader för pensioner samt material och läkemedel.

Samtliga verksamheter har utmaningar på grund av ett högt kostnadsläge. Störst är de inom hälso- och sjukvården på grund av ökat antal nettoårsarbetare och kostnader för pensioner samt ökade kostnader för externt köpt vård. Utveckling indikerar otillräcklig ekonomisk effekt av åtgärder. Detta syns i bruttokostnadsutvecklingen som ökat med 7,6 som ett rullande tolv månadersvärde. Bruttokostnadsutvecklingen utan kostnadsökningen för pensioner ger en bruttokostnadsutveckling med 5,4 procent.

-1 038 mnkr
underliggande
resultat per
augusti

Tabell 5. Resultaträkning, utfall och budget per augusti 2023 (mnkr).

	Utfall	Budget	Budgetavvikelse Belopp	%
Verksamhetens intäkter	10 414	10 004	410	4,1%
Personalkostnader, inkl inhyrd personal	-26 859	-25 541	-1 318	5,2%
Omkostnader	-24 663	-24 025	-639	2,7%
Av- och nedskrivningar	-1 980	-2 016	36	-1,8%
Verksamhetens nettokostnader	-43 088	-41 577	-1 511	3,6%
Skatteintäkter	35 347	34 680	668	1,9%
Kommunalekonomisk utjämning	4 632	4 346	286	6,6%
Generella statsbidrag	3 893	3 880	13	0,3%
SUMMA skatt, utjämning och generella statsbidrag	43 872	42 905	967	2,3%
Verksamhetens resultat	784	1 328	-545	-41,0%
Finansiella intäkter	1 201	40	1 162	2 935,1%
Finansiella kostnader	-1 911	-1 847	-65	3,5%
Resultat	74	-479	552	-115,4%
varav jämförelsestörande poster	1 112			
underliggande resultat	-1 038			

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter är per augusti 10 414 mnkr, vilket är 410 mnkr eller 4,1 procent högre än budget. Detta förklaras främst av högre riktade statsbidrag och ökade intäkter från såld vård. Den sålda vården har återhämtat sig efter pandemin. Intäkter från patientavgifter och biljettintäkter ligger i nivå med budget, men är högre än föregående år.

Såld vård

Såld vård uppgår till 1 570 mnkr vilket är 135 mnkr högre än budget. Det är främst Sahlgrenska Universitetssjukhuset som har ökat sina intäkter genom avtal med andra regioner i Sverige och uppdrag inom Nationell högspecialiserad vård främst inom barnkardiologi, samt hjärt-, lever- och lungtransplantation.

Biljettintäkter

Biljettintäkterna uppgår till 2 400 mnkr, vilket är 73 mnkr högre än budget, varav 97,6 procent kommer från kollektivtrafiken och resterande 2,4 procent från kulturverksamheterna. Periodutfallet överstiger budget med 73 mnkr (3,1 procent) samt är 247 mnkr högre än motsvarande period föregående år. Den positiva utvecklingen förklaras av en fortsatt stabil återhämtning efter pandemin. I augusti uppgick antalet delresor de tolv senaste månaderna till 321 miljoner, vilket kan jämföras med 355 miljoner innan pandemin i februari 2020 och 208 miljoner resor när det var som lägst i mars 2021. Återhämtningen förklaras, som konstaterats i tidigare delårsrapporter, av mer normala och stabila resmönster, men även av att nya resenärer söker sig till kollektivtrafiken. Arbetet med intäktssäkring fortgår, bland annat genom påstigning fram med biljettavisering på en stor del av Västtrafiks linjer.

Statsbidrag

De riktade statsbidragen uppgår till 2 349 mnkr, vilket är 310 mnkr högre än budget men 1 615 mnkr lägre än samma period 2022. Avvikelsen mellan utfall och budget för perioden består bland annat av tillskott för statsbidragen till kvinnosjukvård och förlossning, ökad vårdkapacitet, vaccinationer mot Covid-19 och ökat statsbidrag för kultursamverkansmodellen. Skillnaden jämfört med samma period 2022 beror till största delen på att pandemin nu är över och därmed har lägre bidrag från staten utbetalats.

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader uppgår till 53 502 mnkr, vilket är 1 921 mnkr högre än budget och 4 348 mnkr högre än föregående år. Avvikelsen avser främst högre kostnader för personal, pensioner och köpt vård, men även ökade kostnader för läkemedel, material och trafik kostnader mot föregående år.

Personalkostnader

Personalkostnaderna inklusive inhyrd personal uppgår till 26 859 mnkr, vilket är 1 318 mnkr högre än budget och 3 000 mnkr mer än föregående år. En viktig förklaring till kostnadsökningen är att nettoårsarbetarna är fler än föregående år, vilket beror på fler antal anställda och lägre frånvaro. Fler nettoårsarbetare ger

ökade kostnader för löner och sociala avgifter. Den höga inflationen har dessutom bidragit till att löneavtalen hamnat på högre nivåer än budgeterat, vilket bidrar till ökade lönekostnader. Ökningen av pensionskostnaderna, till följd av ökat prisbasbelopp på grund av stigande inflation, är en annan viktig förklaring till ökade personalkostnader. Kostnaderna för inhyrd personal är på fortsatt hög nivå och uppgår till 525 mnkr, varav 495 mnkr avser hälso- och sjukvården. Inhyrda ligger i nivå med utfallet föregående år.

Tabell 6. Personalkostnader (mnkr).

	Utfall per aug 2023	Budget per aug 2023	Utfall per aug 2022	Avvik. budget	Avvik. fg år
Lönekostnader inkl sociala avgifter	21 233	20 489	19 897	-744	-1 336
Pensionskostnader	4 771	4 458	3 151	-313	-1 620
Övriga personalkostnader	329	369	292	40	-37
Kostnader för inhyrd personal	525	224	518	-301	-7
Personalkostnader inkl inhyrd personal	26 858	25 540	23 858	-1 318	-3 000

Köpt vård

Den totala kostnaden för köpt vård uppgår per augusti till 4 512 mnkr, vilket motsvarar närmare 18 procent över budgeterad nivå för perioden. Jämfört med föregående år har kostnaderna för köpt vård ökat med drygt 8 procent, vilket framför allt förklaras av externt köp av sjukhusvård som har ökat för att klara vårdgarantin och tillgängligheten. Vård inom ramen för vårdgaranti och lagen om valfrihet (LOV) har sammantaget ökat sedan april i år och jämfört med per augusti föregående år. Inom primärvården har de externa kostnaderna för vårdval rehab ökat med 50 mnkr jämfört med augusti föregående år. Den akuta utomregionala vården har ökat jämfört med pandemiåren.

Läkemedel

Läkemedelskostnaderna uppgår till totalt 4 505 mnkr per augusti och överstiger budget med 4,4 procent. Jämfört med motsvarande period föregående år har kostnaderna för läkemedel ökat med 9,3 procent. Den totala kostnaden är 382 mnkr högre jämfört med samma period föregående år. De största kostnadsdrivande faktorerna för sjukhusen är nya läkemedel, framför allt inom cancerområdet, vilka fortsätter att öka. Inom primärvården och Vårdval vårdcentral ökar kostnaderna för läkemedel främst mot diabetes och hjärt- och kärlsjukdomar. Prisutveckling framgent är svårbedömd med anledning av inflationstakten och omvärldsfaktorer men trenden visar på en fortsatt ökad kostnadsutveckling under resterande del av året.

Trafikkostnader

Trafikkostnaderna uppgår till 5 886 mnkr, vilket understiger budget med 95 mnkr. Jämfört med motsvarande period föregående år har trafikkostnaderna ökat med 257 mnkr. Ökningen förklaras av den ekonomiska utvecklingen där höga

bränslekostnader och höga räntekostnader slår igenom på de index som reglerar avtalen med trafikoperatörerna.

Material och varor

Materialkostnaderna uppgår till 3 069 mnkr, vilket är 120 mnkr högre än budget för perioden och 113 mnkr högre än samma period föregående år. Största ökningen är för sjukvårds- och förbrukningsmaterial där hjälpmedel, medicinteknisk utrustning, medicinska instrument och laboratorieartiklar ökat mest. Detta förklaras av att den höga inflationstakten under året har gett ökade kostnader.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Skatteintäkterna för perioden uppgår till 35 347 mnkr, vilket är 667 mnkr högre än budget och 1 703 mnkr högre än motsvarande period föregående år. Ökningen beror dels på en upprevidering av skatteunderlaget och en starkare arbetsmarknad i år än tidigare antaganden från SKR, vilket resulterar i ett starkare skatteunderlag. Ersättningen genom den kommunalekonomiska utjämningen uppgår till 4 632 mnkr, vilket är 286 mnkr högre än budget och 53 mnkr högre än motsvarande period föregående år. Dessa intäkter ökar till följd av förändringar i skatteunderlaget. Det generella statsbidraget avser ersättning för läkemedelsförmånen och uppgår för perioden till 3 893 mnkr och är i nivå med budget för 2023.

Finansiella intäkter och kostnader

De finansiella intäkterna för perioden är 1 201 mnkr och de finansiella kostnaderna uppgår till 1 911 mnkr. De finansiella intäkterna består till stor del av värdeförändringar i de finansiella placeringarna. Innehaven har under perioden haft en värdeuppgång på 1 112 mnkr, varav 30 mnkr är realiserade. Det kan jämföras med samma period föregående år då placeringarna minskade i värde med 1 700 mnkr. De finansiella marknadernas utveckling ger stor effekt på resultatet eftersom tillgångarna redovisas till marknadsvärde. Värdeförändringar budgeteras inte vilket förklarar den stora avvikelser mot budget. I de finansiella intäkterna ingår också fondrabatter och utdelningar med 32 mnkr, samt ränta på bankkonton med 43 mnkr.

Den största finansiella kostnaden är värdesäkringen av pensionsskulden, som för perioden uppgår till 1 650 mnkr, vilket är betydligt högre än samma period föregående år (516 mnkr) till följd av den höga inflationen. I de finansiella kostnaderna ingår också räntekostnader för lån på sammanlagt 55 mnkr, en ökning från föregående år (24 mnkr) på grund av ett högre ränteläge. Indexering för Sverigeförhandlingen uppgår till 70 mnkr.

Prognos

Koncernens ekonomiska helårsprognos beräknas till -1 800 mnkr vilket är 86 mnkr bättre än budget. Trenden i utfallet till och med augusti med högre kostnader, vilka uppvägs av högre intäkter, bedöms bestå året ut. Koncernens helårsprognos före jämförelsestörande poster beräknas till cirka -3 100 mnkr, vilket avviker cirka -1 300 mnkr jämfört med budget.

Prognosen förklaras av att negativa avvikelser på kostnadssidan om cirka -3 400 mnkr, uppvägs av högre intäkter om cirka 2 000 mnkr, varav verksamhetsintäkter 650 mnkr, skatt och utjämnings 1 340 mnkr samt förväntad fortsatt positiv värdeförändring av finansiella placeringar på ca 1 350 mnkr. De negativa avvikelserna jämfört med budget på kostnadssidan om ca -3 400 mnkr förklaras av högre personalkostnader inklusive inhyrd personal -1 550 mnkr och högre pensionskostnader om cirka -480 mnkr. Kostnaden för den köpta vården förväntas fortsätta öka även under resten av året för att hålla tillgänglighet och klara vårdgarantin och beräknas till cirka -900 mnkr över budget. Övriga kostnader för främst trafik, läkemedel, material och varor ökar mot budget, vilket till stora delar orsakas av inflation.

Effekter av åtgärder för en ekonomi i balans förväntas ha begränsad effekt under 2023. Det pågår ett intensivt arbete med sjukhusens åtgärdsplaner och resultatet av den regionala särskilda ledningen för ekonomi i balans presenteras för styrgruppen slutet av oktober. Därefter ska beslut tas, samverkan och eller förhandlingar med fackliga organisationer ta vid och implementering. Då är vi sannolikt inne i december.

Nettokostnadsutveckling

Till andra tertiet 2023 uppgick verksamhetens kostnader till 53 502 mnkr och de verksamhetsanknutna intäkterna till 10 414 mnkr, vilket ger en nettokostnad exklusive jämförelsestörande poster på 43 088 mnkr. Nettokostnaderna är lägre än de samlade skatteintäkterna med 1,8 procent. Nettokostnadsökningen rullande tolv månader är 13,4 procent vilket visar en på en ökning av kostnadsnivån som inte kompenseras av ökade skatteintäkter eller övriga intäkter. De sammanvägda skatteintäkterna har under samma period ökat med 4,4 procent. Den ökade nettokostnadsutvecklingen förklaras av högre personal- och pensionskostnader och en hög inflation, vilket har påverkan på energi-, material- och läkemedelskostnader.

Verksamhetens ekonomiska situation

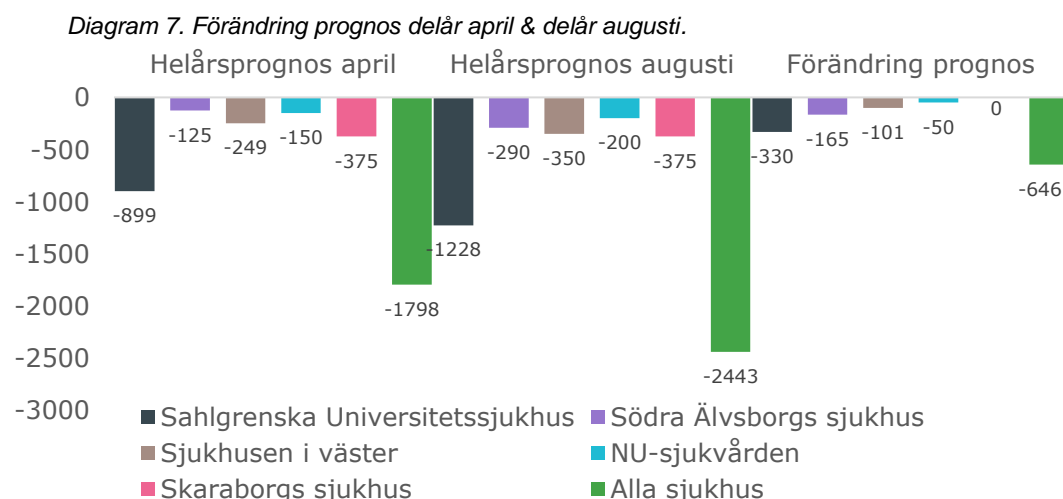
Hälso- och sjukvård

Det ekonomiska läget för hälso- och sjukvården är fortsatt ansträngt. Det är främst sjukhusen i egen regi som har en utmanande utveckling och situation. Fram till och med augusti har sjukhusen en negativ budgetavvikelse på drygt -1,8 miljarder kronor (mdkr), vilket är i nivå med helårsprognosen från delårsrapport april. De största avvikelserna mot budget samt mot föregående år finns på personalsidan där sjukhusen har fler nettoårsarbetare. Samtidigt har positiva förändringar skett med minskad övertid och sjukfrånvaro samt lägre personalomsättning.

Omvärldsfaktorerna har stor påverkan på ekonomin men är inte hela förklaringen till underskotten. Sjukhusens ekonomiska obalanser uppskattades i detaljbudget 2023 till -2 mdkr utan åtgärder. Prognosen per augusti för sjukhusen uppgår till -2,4 mdkr. Den negativa utvecklingen är främst kopplad till ej uppnådda effekter av åtgärdsplaner och fler anställda.

SU har högst ackumulerad budgetavvikelse för perioden; -877 mnkr, vilket motsvarar -6,4 procent av omsättningen. Däremot har Sjukhusen i väster högst procentuell avvikelse med -12,1 procent motsvarande en negativ budgetavvikelse på -259 mnkr. Samtliga förvaltningar har högre personalkostnader, där den främsta anledningen är fler nettoårsarbetare, 1 016 fler jämfört med samma periodföregående år samt höjda sociala avgifter och kostnader för inhyrd personal. Övertid och andra dyra lösningar minskar inte i tillräckligt snabb takt.

I nedanstående diagram illustreras förändringen i prognos mellan delårsrapport april och delårsrapport augusti.

Åtgärder för ekonomi i balans

Det ekonomiska läget ställer ökade krav på ett gemensamt ansvarstagande för att sänka VGR:s totala kostnader. Med anledning av detta har regionstyrelsen krävt löpande återrapportering av den ekonomiska utvecklingen. Det pågår ett arbete i arbetsgruppen *Regional ledning för en ekonomi i balans* och att öka den ekonomiska effekten av föreslagna åtgärder. Förvaltningarna arbetar därutöver med

flera gemensamma områden i det pågående förändringsarbetet att få maximal effekt både på kort och lång sikt. Dessutom pågår en extern granskning av sjukhusens ekonomi med slutrapport i oktober.

Åtgärdsplanerna visar att det är omfattande förändringar och prioriteringar som behöver genomföras för att hitta en hållbar ekonomisk situation. Några förvaltningar har även beslutat om åtgärder av strukturell karaktär som ligger i linje med beslutad omställning av hälso- och sjukvården, där stängningen av akuten i Lidköping är ett sådan åtgärd.

Utförarstyrelser

Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Delårsresultatet är -674 mnkr och den ackumulerade budgetavvikelsen är -877 mnkr, vilket motsvarar -6,4 procent av omsättningen. Avvikelse finns främst inom personalkostnader inklusive inhyrd personal, material och varor -466 mnkr. Antal nettoårsarbetare är 677 fler mot samma period föregående år, vilket bidrar till ökade personalkostnader. Förvaltningens helårsprognos är - 1 228 mnkr och vilket är en försämring med 330 mnkr mot delårsrapport april.

NU-sjukvården

Delårsresultatet är -123 mnkr och den ackumulerade budgetavvikelsen är -176 mnkr, vilket motsvarar -4,6 procent av omsättningen. NU-sjukvårdens avvikelse finns främst inom personalkostnader inklusive inhyrd personal med -152 mnkr. Antal nettoårsarbetare är 188 fler mot samma period föregående år, vilket bidrar till ökade personalkostnader. En delförklaring till ökningen av nettoårsarbetare är kopplat till övertagandet av Nära specialiserad vård. Förvaltningens helårsprognos är - 200 mnkr, vilket är en försämring med 50 mnkr mot delårsrapport april.

Södra Älvsborgs sjukhus

Delårsresultatet är -187 mnkr och den ackumulerade budgetavvikelsen är -223 mnkr, vilket motsvarar -7,8 procent av omsättningen. SÄS avvikelse finns främst inom personalkostnader inklusive inhyrd personal med -177 mnkr. Antal nettoårsarbetare är 101 fler mot samma period föregående år, vilket bidrar till ökade personalkostnader. Förvaltningens helårsprognos är -290 mnkr, vilket är en försämring med 165 mnkr mot delårsrapport april.

Skaraborgs sjukhus

Delårsresultatet är -215 mnkr och den ackumulerade budgetavvikelsen är -279 mnkr, vilket motsvarar -8,3 procent av omsättningen. Förvaltningens budgetavvikelse finns inom personalkostnader inklusive inhyrd personal med -162 mnkr. Antal nettoårsarbetare är 37 fler mot samma period föregående år, vilket bidrar till ökade personalkostnader. Övriga kostnader inklusive lokalkostnader, material och varor avviker med -120 mnkr. Förvaltningens helårsprognos är -375 mnkr vilket är samma som delårsrapport april.

Sjukhusen i Väster

Delårsresultatet är -224 mnkr och den ackumulerade budgetavvikelsen är -259 mnkr, vilket motsvarar -12,1 procent av omsättningen. Förvaltningens budgetavvikelse finns främst inom personalkostnader inklusive bemanning -227 mnkr. Antalet nettoårsarbetare är högre än sjukhusets fastställda måltal vilket bidrar till ökade personalkostnader. Förvaltningens helårsprognos är -350 mnkr vilket är en försämring med - 101 mnkr mot delårsrapport april.

Närhälsan

Delårsresultatet är 35 mnkr och den ackumulerade budgetavvikelsen är 13 mnkr, vilket motsvarar -0,2 procent av omsättningen. Trots positivt resultat ser Närhälsan stora utmaningar, främst med anledning av minskad covid ersättning avseende provtagning och vaccination. Vårdcentralsverksamheten har fått en ökad indexerad ersättning med 2 procent samtidigt som sociala avgifter ökat med 3 procent samt kostnadsökningar med anledning av den höga inflationen. Förvaltningens helårsprognos per augusti uppgår till -110 mnkr.

Regionhälsan

Delårsresultatet är 42 mnkr och den ackumulerade budgetavvikelsen är 7 mnkr, vilket motsvarar 0,4 procent av omsättningen. Utmaningar finns avseende ökade kostnader för sociala avgifter, externa hyreskostnader samt IT-kostnader. Ytterligare utmaningar 2023 är finansieringen av Sjukvårdens Larmcentral som inte är fullt finansierad, samt finansieringen av Primärvårdens utbildningsenhet. Förvaltningens helårsprognos per augusti uppgår till -6,5 mnkr.

Regional utveckling, kollektivtrafik & kultur

Gällande utförarstyrelser inom regional utveckling, kollektivtrafik och kultur är resultatet per augusti för de flesta i nivå eller bättre än budget och helårsprognoserna är positiva eller i balans för samtliga undantaget Göteborgsoperan (-11 mnkr), Göteborgs Symfoniker (-1,3 mnkr) och Göteborgs Botaniska Trädgård (-0,5 mnkr).

Göteborgs Botaniska trädgård

Göteborgs Botaniska trädgård visar ett positivt resultat efter andra tertialet på +0,2 mnkr. Jämfört med budget är detta en negativ avvikelse på -0,2 mnkr.

Vid flytt av Stallet upptäcktes miljögifter i marken vilket har genererat kostnader. Förvaltningen hoppas få ersättning från försäkringsbolaget.

I samband med anpassningar av befintliga växthus har Göteborgs Botaniska trädgård ansökt om 2 mnkr som beslutades av nämnd i september.

Enligt beslut av Regionfullmäktige får Botaniska använda sitt eget kapital 2023. Utifrån det räknar Botaniska visa ett negativt resultat på -0,5 mnkr för året.

Styrelsen för kulturutveckling

Styrelsen för kulturutveckling exklusive Studio västsvensk konservering (SVK), visar ett positivt resultat efter andra tertialet på + 9,8 mnkr. Jämfört med budget är detta en positiv avvikelse på +2,6 mnkr.

Processen för att hitta ny huvudman för SVK pågår. Förhandlingar förs med Göteborgs Universitet om ett eventuellt övertagande. SVK redovisar ett underskott på drygt 2 mnkr efter augusti. Förvaltningen utgår från att det ekonomiska resultatet för SVK hanteras av regionstyrelsen enligt föregående år i väntan på en lösning av huvudmannaskapet.

För helåret prognostiserar förvaltningen ett nollresultat. Förvaltningen bedömer att det förväntade underskottet för SVK möjligen ryms inom lämnad prognos.

Göteborgs Symfoniker

Göteborgs Symfoniker AB (GSO) visar ett positivt resultat för andra tertialet på +6,4 mnkr. Det positiva resultatet beror framför allt på förändring av semesterlöneskulden. Detta överskott förväntas utraderas till årsskiftet då nya semesterdagar tjänas in under hösten.

Prognosen visar ett beräknat årsresultat på -1,3 mnkr. Regionfullmäktige har fattat beslut om att GSO får använda 5 mnkr i obeskattade reserver för ökade kostnader vid uppstart av turnéverksamheten efter pandemin.

Västtrafik

Västtrafik AB visar ett positivt resultat inklusive driftsbidrag för andra tertialet på +251 mnkr mot budget.

Västtrafiks biljettintäkter fortsätter utvecklas bra och avviker positivt mot budget (+76 mnkr). Trafikkostnaderna är i linje med budget. Övriga intäkter samt övriga kostnadsslag avviker positivt och mildrar den negativa indexeffekten under perioden.

Västtrafik redovisar en prognos för helår 2023 som avviker positivt mot budget med +170 mnkr. Biljettintäkterna bedöms fortsätta att utvecklas positivt (+116 mnkr) medan kostnadsmassan bedöms avvika negativt med (-47 mnkr) framför allt beroende på trafikostnaderna och den negativa Indexutvecklingen.

Investeringar

Årets investeringar är budgeterade till 6,8 mdkr. Utfallet per augusti uppgick till 2,9 mdkr, vilket motsvarar en upparbetningsgrad av 43 procent av årets budgeterade investeringar. Årsutfallet prognostiseras till 5,8 mdkr.

Tabell 7. Uppföljning investeringsutgifter per augusti 2023 (mnlkr).

	Utfall jan- augusti	Budget 2023	Prognos 2023	Avvikelse
Fastigheter	1 424	3 147	2 585	-562
Utrustning	1 344	2 752	2 675	-77
Fordon	121	898	495	-403
Totalt investeringar	2 889	6 797	5 755	-1 042

Inom fastighetsområdet förväntas vid årets slut ett lägre utfall i förhållande till budget främst beroende på tidsförskjutningar. Inom projektet *Förberedande arbeten Sahlgrenska Life* är det med anledning av revidering av handlingar samt lägre anbud i ett av delprojekten. För *Nytt växthus och besökscentrum Botaniska trädgården* uppstår avvikelsen till följd av att tilldelningen av att projektet blev överklagat.

Investeringar inom utrustning förväntas vid årets slut bli något lägre än budget.

Fordonsinvesteringar prognostiseras till ett lägre utfall i förhållande till budget beroende på en justerad leveransplan för tågfordonsprojekt. Leverans av tågfordon har påverkats påtagligt av omvärldsfaktorer och förhandlingar pågår mellan Västrafrik och leverantör för att enas om ytterligare justering av tid- och betalplan. Merkostnader kopplade till förseningen för investeringen som helhet bedöms kompenseras fullt ut av viten från fordonsleverantören, och inte påverka kostnaden totalt sett.

Pensionsåtagandet

Pensionsåtagandet uppgår för perioden till 51 234 mnlkr inklusive löneskatt, varav pensionsavsättningen i balansräkningen utgör 28 795 mnlkr och ansvarsförbindelsen 22 439 mnlkr.

Kostnader för pensionerna har redovisats med tolfte delar för samtliga delar, vilket innebär att även värdeförändringen för skuld och ansvarsförbindelse har redovisats på detta sätt. Om däremot hela värdeförändringen i pensionsskulden redovisats i resultatet per augusti hade detta varit försämrat med ytterligare 1 416 mnlkr.

Vid årsskiftet bedöms det samlade pensionsåtagandet uppgå till 52 365 mnlkr, fördelat på 30 409 mnlkr i pensionsavsättning och 21 956 mnlkr i ansvarsförbindelse. Ansvarsförbindelsen ligger utanför balansräkningen och omfattar pensioner intjänande före 1998. Jämfört med 2022 ökar skulden och ansvarsförbindelsen med 5 389 mnlkr som till största delen beror på att kostnaden för värdesäkring av

pensionsskulden blir extremt hög med nuvarande inflation. Pensionsavsättningen beräknas öka med 5 089 mnkr medan ansvarsförbindelsen ökar med 300 mnkr.

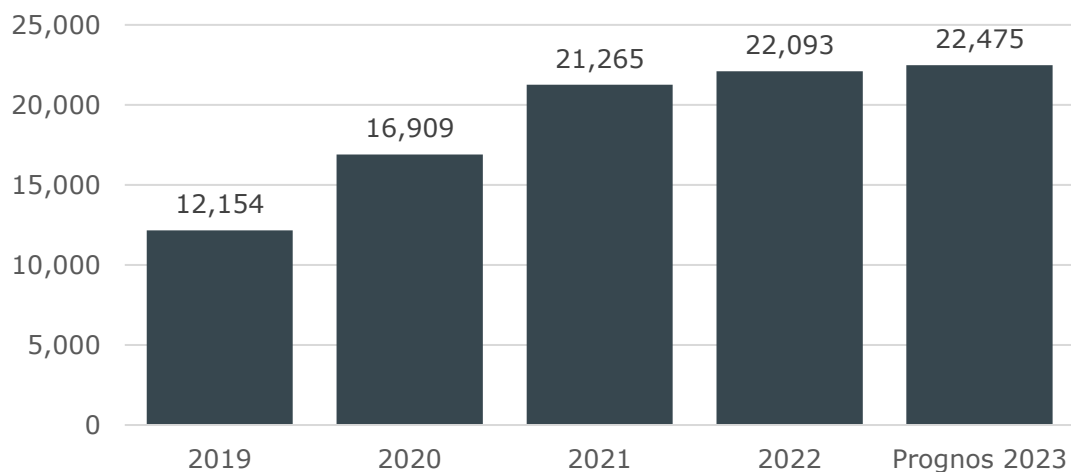
Finansiell kapacitet

Likviditet

Likviditeten, som utgörs av likvida medel på bankkonto och placeringar uppgår till 22 685 mnkr, vilket är en ökning från årsskiftet med 592 mnkr.

Värdeförändringarna i de finansiella placeringarna har påverkat likviditeten positivt med 1 112 mnkr. Likviditeten har minskat med drygt 500 mnkr om värdeförändringen exkluderas. Likviditeten har påverkats negativt av amorteringen på 935 mnkr på lån från Kommuninvest, men ett positivt bidrag i kassaflödet från verksamheten med cirka 400 mnkr efter gjorda investeringar påverkar likviditeten positivt. Placeringarna av det totala kapitalet utgörs av 6 314 mnkr i aktiefonder, 16 008 mnkr i räntefonder och 363 mnkr på bankkonton. Likviditetsprognosen för 2023 är 22,5 mdkr.

Diagram 8. Likviditet (mnkr) 2019–2023

Kapitalförvaltning

Överskottslikviditeten förvaltas i tre portföljer: kassa-, likviditets-, och pensionsportföljen. Principer för hur kapitalet ska förvaltas och skuldportföljen ska hanteras regleras i finanspolicyn. Likviditetsförvaltningen har 9 procent placerade i aktiefonder och 93 procent i ränteplaceringar. Pensionsportföljen som har en längre placeringshorisont har 46 procent placerade i aktiefonder och 54 procent i ränteplaceringar. Genom extern granskning har det säkerställts att finanspolicyn följts till och med augusti.

I början på året gjordes ett uttag ur korta likviditetsportföljen med 500 mnkr för att klara stora betalningsåtaganden. Likviditeten har sedan dess ökat och insättning har kunnat göras i april med 300 mnkr till korta likviditetsportföljen och i maj en insättning på 500 mnkr, varav 400 mnkr till korta likviditetsförvaltningen och 100 mnkr till långa likviditetsportföljen för placering. En insättning på 500 mnkr har också gjorts till pensionsportföljen i enlighet med politiskt beslut i regionfullmäktige.

Det globala indexet (MSCI All Countries) har ökat med 20,7 procent sen årets början. I Sverige har börserna inte gått lika bra och det svenska indexet (Six Portfolio Return Index) har gått upp med 6,8 procent sedan årets början. Aktiefonderna i VGR:s portfölj som till 30 procent är placerade i svenska aktiefonder och 70 procent i globala aktiefonder har haft en positiv avkastning på cirka 14 procent sedan årets början. Aktiefonderna med hållbarhetsinriktning har haft en något sämre utveckling eftersom de ofta är tillväxtbolag som missgynnas av det höga ränteläget. Ränteplaceringarna har gynnats av det höga ränteläget och räntefonderna har stigit med cirka 2,7 procent sedan årsskiftet. Totalavkastningen för likviditetsportföljen är högre än jämförbart index och pensionsportföljens avkastning är i linje med index.

Det är svårt att prognostisera börsutvecklingen framöver, men börserna påverkas av hur det går med konjunkturutvecklingen, inflationen och räntans utveckling.

Tabell 8. Kapitalförvaltning

	Marknadsvärde	Årets avkastning %
Kassaportfölj	315	3,0%
Likviditetsportfölj (kort och lång)	10 898	3,4%
Pensionsportfölj	11 472	7,5%
Summa	22 685	5,5%

Skuldförvaltning

Sedan 2018 har Västra Götalandsregionen en skuldportfölj, vilket startade med emissionen av en grön obligation på 1 mdkr. Obligationen har finansierat byggnationen av nya regionens hus i Göteborg. Under 2019 tog VGR över spårvagnsverksamheten från Göteborgs stad och enligt beslut från regionfullmäktige kan investeringar i spårvägen ske med extern upplåning på från Kommuninvest. Lånen via Kommuninvest uppgick vid årets början till 5 245 mnkr. Eftersom likviditeten har varit god har inga nya lån beslutats för 2023. Under året förfaller 1 640 mnkr, varav 340 mnkr ska refinansieras och 1 300 amorteras. Vid ingången av 2023 var skuldportföljen 6 245 mnkr och hittills har 340 refinansierats och 935 mnkr amorterats. Skuldportföljen per augusti är 5 310 mnkr och snitträntan den senaste 12 månaderna är 1,6 procent.

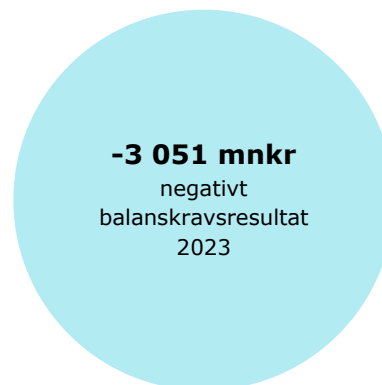
Tabell 9. Skuldportfölj

	Augusti 2023	2022
Utestående skuld	5 310 mnkr	6 245 mnkr
Snittränta (senaste 12 mån)	1,60%	1,19%
Räntekostnad (senaste 12 mån)	76,9 mnkr	45,1 mnkr
Genomsnittlig kapital- och räntebindning	1,8 år	2,0 år
Kapitalförfall inom 1 år	2160 mnkr	1 640 mnkr

God ekonomisk hushållning

Balanskravsresultat

Balanskravsresultat fastställs för varje enskilt år och beräkningen utgår från prognosen för VGR exklusive koncernbolagen. Prognosen för årets resultat enligt balanskravet är negativt och uppgår till -3 051 mnkr. Balanskravsresultatet redovisas efter justering för den orealiserade värdeuppgången i kapitalplaceringarna med -1 081 mnkr, samt återföring av tidigare års realiserade värdeförändringar i sålda innehav, vilket i augusti är -15,0 mnkr som ska återföras. Regionen har inga tidigare underskott att täcka, men prognosen visar att balanskravet för helåret inte klaras.

Enligt kommunallagen 11 kap 12 § ska ett negativt resultat regleras under de närmast följande tre åren om inte fullmäktige fattar beslut om att reglering inte skall göras med motivering om att det finns synnerliga skäl. Synnerliga skäl för att inte återställa ett negativt balanskravsresultat kan exempelvis vara om en kommun eller region har byggt upp det egna kapitalet. De senaste årens stora överskott har gett Västra Götalandsregionen en förstärkt finansiell kapacitet och möjlighet att stå emot tillfälliga ekonomiska påfrestningar utan att den långsiktiga betalningsförmågan urholkas. Sedan 2016 har soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen förbättrats med 36 procentenheter och nettolikviditeten ökat. Sammantaget är det rimligt att hantera det negativa balanskravet, som orsakats av den tillfälliga pensionskostnadsökningen, genom underskott. Även om en tillfällig underbalansering är motiverad för 2023 och 2024, är det viktigt att VGR därefter återgår till en ekonomisk förvaltning med positiva resultat och en fortsatt förbättrad soliditet.

Tabell 10. Prognos för balanskravsresultat (mnkr)

	2023
Prognos regionen	-1 955
Justering orealiserat resultat	-
Orealiserade vinster/förluster i värdepapper	-1 081
Justering för återföring av orealiserade vinster/förluster i värdepapper	-15
Prognos för balanskravsresultatet	-3 051
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0
Balanskravsresultat	-3 051

Händelser av Väsentlig betydelse

Rättstvister

VGR har ett antal tvister där den största gäller krav på byggbolaget NCC i samband med bygget av Nya Barnsjukhuset om 30 mnkr. Denna ligger nu i Göteborgs tingsrätt.

Carlanderska och VGR har en tvist angående utställda sanktionskrav enligt Krav- och Kvalitetsboken, om ca 2,5 mnkr.

Apotekstjänst har i tingsrätten ställt krav på skadestånd från VGR med anledning av att i samband med upphandling inte blivit tilldelad avtalet gällande dosdispensering.

VGR har lämnat in en stämningsansökan till tingsrätten mot Tjörns kommun gällande ersättning för en utskrivningsklar patient om 5 mnkr.

Finansiell rapportering

The background features a grid of rounded rectangular shapes in four colors: dark blue, pink, brown, and light grey. The top half is a large dark blue rectangle with rounded corners. Below it, the space is divided into a grid of rounded rectangles. The first row contains a pink rectangle, a brown rectangle, and a light grey rectangle. The second row contains a dark blue rectangle, a pink rectangle, and a light grey rectangle. The third row contains a brown rectangle and a dark blue rectangle.

Finansiell rapportering

Resultaträkning

Mnkr	Not	KONCERNEN					REGIONEN	
		2023 jan-aug	2022 jan-aug	2023 Prognos	2023 Budget	2022 Bokslut	2023 jan- aug	2022 jan- aug
Verksamhetens intäkter	1	10 414	11 450	15 900	15 253	17 523	7 278	8 625
Verksamhetens kostnader	2	-51 522	-47 227	-79 142	-75 744	-73 234	-48 814	-44 715
Avskrivningar inkl. nedskrivningar	3	-1 980	-1 927	-3 067	-3 041	-2 921	-1 748	-1 698
Verksamhetens nettokostnader		-43 088	-37 704	-66 308	-63 532	-58 631	-43 285	-37 788
Skatteintäkter		35 347	33 644	52 914	52 019	50 427	35 347	33 644
Kommunalekonomisk utjämning		4 632	4 579	6 948	6 519	6 869	4 632	4 579
Generella statsbidrag		3 893	3 786	5 839	5 820	5 670	3 893	3 786
Verksamhetens resultat		784	4 305	-607	826	4 334	587	4 221
Finansiella intäkter	4	1 201	64	1 500	59	123	1 201	64
Finansiella kostnader	5	-1 911	-2 626	-2 693	-2 771	-2 866	-1 909	-2 605
PERIODENS/ÅRETS RESULTAT		74	1 743	-1 800	-1 886	1 591	-121	1 680

Kassaflödesanalys

Mnkr	KONCERNEN		REGIONEN	
	2023 jan-aug	2022 jan-aug	2023 jan-aug	2022 jan-aug
Löpande verksamhet				
Periodens/årets resultat	74	1 743	-121	1 680
Investeringsbidrag	-41	-41	-21	-21
Avskrivningar, nedskrivningar	1 980	1 927	1 748	1 698
Utrangeringar	15	16	15	16
Orealiserade kursförändringar	-1 081	973	-1 081	973
Upplösning bidrag infrastruktur	30	30	30	30
Avsättningar	3 550	1 549	3 550	1 549
Reavinster/-förluster sålda anläggningstillgångar	-6	-53	-6	-53
Värdeförändring sålda finansiella tillgångar	-30	727	-30	727
Kassaflöde från löpande verksamhet före förändring av rörelsekapital	4 490	6 870	4 085	6 597
Förändring rörelsekapital				
Ökning (-) /minskning (+) förråd	57	-34	57	-34

Ökning (-) /minskning (+) kortfristiga fordringar	513	-652	259	-835
Ökning (+) /minskning (-) kortfristiga skulder	-1 718	-1 914	-1 254	-1 626
Övriga rörelsekapitalpåverkande poster	-	8	-	6
Kassaflöde från löpande verksamhet	3 341	4 277	3 146	4 109
Investeringsverksamhet				
Investeringar i immateriella och materiella anläggningstillgångar	-2 890	-3 113	-2 714	-2 959
Försäljning av immateriella och materiella anläggningstillgångar	20	67	20	63
Förvärv av finansiella tillgångar	-3 660	-9 177	-3 673	-9 177
Avyttring av finansiella tillgångar	2 793	5 293	2 793	5 293
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-3 737	-6 931	-3 574	-6 781
Finansieringsverksamhet				
Ökning (-) långfristiga fordringar	-6	-3	-6	-3
Minskning (+) långfristiga fordringar	0	0	0	0
Ökning (+) långfristiga skulder	0	1 435	11	1 435
Minskning (-) långfristiga skulder	-994	-49	-952	-11
Justering för årets aktiverade investeringsbidrag	41	41	21	21
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	-959	1 425	-926	1 443
KASSAFLÖDE	-1 355	-1 229	-1 354	-1 229
Ingående likvida medel	1 703	2 962	1 703	2 962
Utgående likvida medel	348	1 733	348	1 733

Balansräkning

Mnkr	Not	KONCERNEN		REGIONEN	
		2023 augusti	2022 Bokslut	2023 augusti	2022 Bokslut
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella tillgångar		1 100	975	988	880
Materiella tillgångar					
- Byggnader och mark		24 756	24 142	24 753	24 138
- Maskiner och inventarier		10 351	10 187	6 598	6 395
- Finansiell leasing		597	620	93	84
Finansiella anläggningstillgångar	6	1 094	1 054	3 647	3 593
Summa anläggningstillgångar		37 897	36 978	36 079	35 090
Bidrag till infrastruktur		280	309	280	309
Omsättningstillgångar					
Förråd		518	574	516	573
Kortfristiga fordringar		6 793	7 306	6 804	7 063
Kortfristiga placeringar	7	22 337	20 391	22 337	20 391

Kassa och bank		348	1 703	348	1 703
Summa omsättningstillgångar		29 995	29 973	30 005	29 729
Summa tillgångar		68 172	67 261	66 364	65 129
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Årets resultat		74	1 591	-121	1 480
Resultatutjämningsreserv		165	165	165	165
Övrigt eget kapital		14 787	13 196	14 334	12 855
Summa eget kapital		15 026	14 952	14 379	14 499
Avsättningar					
Avsättningar pensioner	8	28 796	25 320	28 796	25 320
Övriga avsättningar		4 454	4 380	4 296	4 222
Summa avsättningar		33 250	29 700	33 092	29 542
Skulder					
Långfristiga skulder	9	6 425	7 418	5 514	6 455
Kortfristiga skulder	10	13 472	15 190	13 378	14 632
Summa skulder		19 896	22 609	18 893	21 087
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		68 172	67 261	66 364	65 129
Ansvarsförbindelse pensioner	11	22 439	21 656	22 439	21 656

Driftredovisning

Mnkr	Ack. utfall augusti	Ack. budget augusti	Avvikelse utfall-budget	2023 prognos	2023 budget	Avvikelse prognos-budget
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD						
Företrädare						
Strategisk hälso- och sjukvårdsnämnd	20,8	0,0	20,8	20,0	0,0	20,0
Operativ hälso- och sjukvårdsnämnd	169,5	108,2	61,2	-100,0	0,0	-100,0
Delregional nämnd, Norra	2,3	0,0	2,3	0,4	0,0	0,4
Delregional nämnd, Västra	3,0	0,0	3,0	1,3	0,0	1,3
Delregional nämnd, Göteborg	3,0	0,0	3,0	1,5	0,0	1,5
Delregional nämnd, Södra	3,8	0,0	3,8	1,5	0,0	1,5
Delregional nämnd, Östra	3,8	0,0	3,8	2,0	0,0	2,0
Utförare						
Sahlgrenska Universitetssjukhuset	-674,2	203,0	-877,2	-1 228,5	0,0	-1 228,5
NU-sjukvården	-123,4	52,6	-176,1	-200,0	0,0	-200,0
Södra Älvsborgs Sjukhus	-187,1	36,2	-223,2	-290,4	0,0	-290,4
Skaraborgs Sjukhus	-214,6	64,1	-278,8	-375,0	0,0	-375,0
Sjukhusen i Väster	-223,7	35,8	-259,5	-350,0	0,0	-350,0
Närhälsan	34,6	21,2	13,4	-110,1	-57,0	-53,1

Regionhälsan	41,8	35,2	6,5	-6,5	-9,8	3,3
Folk tandvården Västra Götaland	60,2	10,0	50,2	28,5	-28,0	56,5
Habilitering & Hälsa	9,8	19,8	-10,0	-10,0	0,0	-10,0
Koncernjustering hälso- och sjukvård	-47,9	0,0	-47,9	0,0	0,0	0,0
Summa hälso- och sjukvård	-1 118,5	586,1	-1 704,7	-2 615,3	-94,8	-2 520,4

REGIONAL UTVECKLING**Företrädare**

Miljö- och regionutvecklingsnämnd	-5,4	-2,6	-2,7	0,0	0,0	0,0
Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnd	40,6	0,0	40,6	0,0	0,0	0,0
Kulturnämnden	-8,6	-13,3	4,7	0,0	0,0	0,0

Utförare

Naturbruksstyrelsen	11,6	3,3	8,4	1,0	0,0	1,0
Turistrådet Västsverige AB	1,9	0,0	1,9	0,2	0,0	0,2
Göteborgs botaniska trädgård	0,2	0,4	-0,2	-0,5	-0,5	0,0
Styrelsen för folkhögskolorna	7,3	3,5	3,7	2,4	0,0	2,4
Förvaltningen för kulturutveckling	9,8	7,3	2,6	0,0	0,0	0,0
GöteborgsOperan AB	0,1	1,7	-1,7	-11,1	0,0	-11,1
Göteborgs Symfoniker AB	6,4	0,2	6,3	-1,3	0,0	-1,3
Film i Väst AB	24,8	10,0	14,8	0,0	0,0	0,0
Regionteater Väst AB	2,2	0,4	1,8	0,5	0,0	0,5
Västtrafik AB	158,8	-92,5	251,3	170,3	0,0	170,3
Styrelsen för regionens tåg och spårvagnar	-1,5	0,0	-1,5	0,0	0,0	0,0
Koncerneliminering obeskattade reserver	0,0	0,0	0,0	-4,2	-4,2	0,0
Summa regional utveckling	248,2	-81,7	329,9	157,3	-4,6	162,0

SERVICEVERKSAMHETER

Fastighet, stöd och service	50,0	100,4	-50,5	1,9	-0,4	2,3
Försörjningsförvaltningen	-9,5	-8,7	-0,8	-50,0	-25,5	-24,5
Hälsan och Stressmedicin	-0,6	-0,7	0,1	0,0	0,1	-0,1
Summa serviceverksamheter	39,8	91,0	-51,2	-48,1	-25,8	-22,3

REGIONGEMENSAMT

Regionstyrelsen	277,9	14,5	263,3	61,4	-125,7	187,1
Revisorskollegiet	1,9	0,7	1,2	1,7	0,0	1,7
Patientnämnder	1,6	0,6	1,1	1,5	0,0	1,5
Summa regiongemensamt	281,4	15,8	265,6	64,6	-125,7	190,3

Koncernjustering verksamheterna	-11,6	0,0	-11,6	0,0	0,0	0,0
TOTALT FÖRVALTNINGAR OCH BOLAG	-560,7	611,2	-1 172,0	-2 441,4	-251,0	-2 190,5

CENTRAL FINANSIERING

Koncernbank	1 178,4	0,0	1 178,4	1 216,8	0,0	1 216,8
Moderförvaltning	-544,1	-1 089,5	545,4	-635,9	-1 634,9	999,0
Summa central finansiering	634,4	-1 089,5	1 723,9	580,9	-1 634,9	2 215,8
Koncernjustering	0,0	0,0	0,0	60,5	0,0	60,5
TOTALT KONCERNEN	73,6	-478,3	551,9	-1 800,0	-1 885,9	85,9

Investeringsredovisning

Fastighetsinvesteringar inkl. investeringar utanför plan (>250mnkr)	Ack utfall t.o.m. augusti 2023	Total Budget	Total prognos	Total avvikelse prognos- budget	Utfall 2023	Budget 2023	Prognos 2023	Avvikelse prognos- budget 2023
Botaniska trädgården, nybyggnad växthus och besökscentrum	74	607	607	0	5	63	7	-56
Högsbo specialistsjukhus	1 243	1 618	1 318	-300	161	234	225	-9
Sahlgrenska sjukhuset, Förberedande arbeten Sahlgrenska Life	61	381	338	-43	49	226	116	-110
Östra sjukhuset, tillbyggnad Drottning Silvia barn- och ungdomssjukhus	2304	2398	2344	-54	15	10	40	30
Östra sjukhuset, förlossning, neonatal, höghus	262	2 378	2 373	-5	42	142	93	-49
Östra sjukhuset, försörjning, logistik och teknisk infrastruktur	720	789	739	-50	23	9	32	23
Östra sjukhuset, ny intensivvårdsavdelning och tryckkammarenhet	18	1 083	1 083	0	6	56	17	-39
SkaS Skövde, akut-/service- och psykiatriblocket	2 341	2 463	2 461	-2	133	184	215	31
SkaS Skövde, PCB-sanering	261	307	313	6	29	86	60	-26
SkaS Skövde, teknisk infrastruktur	299	458	457	-1	11	51	29	-22
Spårvagnsdepå Ringön	1 278	1 730	1 464	-266	138	243	264	21

Bussdepå Järnbrott (tidigare Radiomasten)	127	503	477	-26	85	175	156	-19
---	-----	-----	-----	-----	----	-----	-----	-----

Noter

Not 1 Verksamhetens intäkter	KONCERNEN		REGIONEN		
	Mnkr	2023 jan-aug	2022 jan-aug	2023 jan-aug	2022 jan-aug
Patientavgifter		984	921	984	921
Biljettintäkter		2 400	2 153	-	-
Såld hälso- och sjukvård, tandvård		1 570	1 357	1 570	1 357
Såld övrig verksamhet		123	111	103	96
Försäljning av tjänster och material		866	764	903	813
Hysesintäkter		165	156	165	161
Riktade statsbidrag		2 349	3 964	2 349	3 964
Övriga bidrag		825	925	773	864
Övriga intäkter		1 133	1 100	431	449
Totalt		10 414	11 450	7 278	8 625

Not 2 Verksamhetens kostnader	KONCERNEN		REGIONEN		
	Mnkr	2023 jan-aug	2022 jan-aug	2023 jan-aug	2022 jan-aug
Personalkostnader		26 334	23 340	25 669	22 727
Bemanningsföretag		525	518	498	495
Köpt hälso- och sjukvård, tandvård		4 512	4 151	4 512	4 151
Köpt utbildning och kultur		164	145	124	104
Material och varor		3 069	2 956	3 010	2 898
Verksamhetsanknutna tjänster		1 095	1 645	932	1 456
Läkemedel		4 505	4 123	4 505	4 123
Lämnade bidrag		1 207	1 036	5 742	5 326
Bidrag till infrastruktur		30	30	30	30
Lokal- och energikostnader		1 629	1 422	1 519	1 334
Sjukresor		22	18	251	251
Trafikkostnader		5 886	5 628	-	-
Övriga tjänster		1 230	1 080	1 099	995
Övriga kostnader		1 314	1 134	924	827
Totalt		51 522	47 227	48 814	44 715

Not 3 Avskrivningar och nedskrivningar	KONCERNEN		REGIONEN		
	Mnkr	2023 jan-aug	2022 jan-aug	2023 jan-aug	2022 jan-aug
Immateriella anläggningstillgångar		21	27	0	7
Byggnader, mark, och markanläggningar		808	780	808	779
Maskiner och inventarier		1 086	1 054	908	878

Leasingavtal maskiner och inventarier	65	66	33	34
Totalt	1 980	1 927	1 748	1 698

Not 4 Finansiella intäkter	KONCERNEN		REGIONEN	
Mnkr	2023 jan-aug	2022 jan-aug	2023 jan-aug	2022 jan-aug
Ränteintäkter	47	6	47	5
Värdeuppgång i finansiella placeringar	1 117	0	1 117	0
Övriga finansiella intäkter	37	59	37	59
Totalt	1 201	64	1 201	64

Not 5 Finansiella kostnader	KONCERNEN		REGIONEN	
Mnkr	2023 jan-aug	2022 jan-aug	2023 jan-aug	2022 jan-aug
Räntekostnader	60	27	57	24
Värdesäkring av pensionsavsättning	1 655	516	1 655	516
Värdenedgång i finansiella placeringar	5	1 700	5	1 700
Övriga finansiella kostnader	191	383	191	365
Totalt	1 911	2 626	1 909	2 605

Not 6 Finansiella anläggningstillgångar	KONCERNEN		REGIONEN	
Mnkr	2023 augusti	2022 december	2023 augusti	2022 december
Aktier i hel- och delägda bolag som konsolideras	-	-	2 589	2 576
Övriga aktier och andelar	461	427	424	390
Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag, garantikapital	201	201	201	201
Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag, kapitaltillskott	34	34	34	34
Långfristigt lån till Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg	112	112	112	112
Långfristiga fordringar, övriga	2	2	2	2
Kundfordringar Folktandvårdens frisktandvårdsavtal	285	279	285	279
Totalt	1 094	1 054	3 647	3 593

Not 7 Kortfristiga placeringar	KONCERNEN		REGIONEN	
Mnkr	2023 augusti	2022 december	2023 augusti	2022 december
Räntefonder	16 008	16 315	16 008	16 315
Aktiefonder	6 314	4 062	6 314	4 062
Depåkonto för kapitalförvaltningen	12	10	12	10
Övriga kortfristiga placeringar	3	3	3	3
Totalt	22 337	20 391	22 337	20 391

Not 8 Pensionsavsättningar

Samtliga poster inkluderar särskild löneskatt, mnkr	Ingående värde 2023	Pensionsutbetalningar	Nyintjänad pension	Ränte- och basbeloppsuppräknig	Övrigt	Utgående värde 2023-08-31
Förmånsbestämd ålderspension	25 285	-456	2 272	1 653	0	28 754
Särskild avtalspension, visstidspension	35	-5	0	2	9	41
Totalt	25 320	-461	2 272	1 655	9	28 795

Not 9 Långfristiga skulder

Mnkr	KONCERNEN		REGIONEN	
	2023 augusti	2022 december	2023 augusti	2022 december
Obligationslån	1 000	1 000	1 000	1 000
Investeringsbidrag	603	640	148	165
Långfristig leasingkuld	512	533	56	45
Kommuninvest i Sverige AB	4 310	5 245	4 310	5 245
Totalt	6 425	7 418	5 514	6 455

Not 10 Kortfristiga skulder

Mnkr	KONCERNEN		REGIONEN	
	2023 augusti	2022 december	2023 augusti	2022 december
Leverantörsskulder	2 489	4 311	1 746	3 589
Pensionsavgifter inkl. särskild löneskatt	1 358	1 280	1 358	1 280
Semesterskuld, lön, jour, beredskap, övertid inkl soc. avg.	2 729	3 189	2 658	3 117
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	4 872	4 245	3 848	3 221
Arbetsgivaravgifter, källskatt	1 242	1 146	1 226	1 130
Övriga kortfristiga skulder	782	1 019	2 543	2 296
Totalt	13 472	15 190	13 378	14 632

Not 11 Ansvarsförbindelse pensioner

Mnkr	Ingående värde 2023	Pensionsutbetalningar	Ränte- och basbeloppsuppräknig	Övrigt	Utgående värde 2023-08-31
Pensionsförpliktelser inkl. särskild löneskatt	21 656	-957	1 696	45	22 439
Summa pensioner ansvarsförbindelse	21 656	-957	1 696	45	22 439

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN